

Field Survival Manual 2013

Obsah

1	Kontrolní kontrola	1
1.1	Na co mají právo	1
1.1.1	Zastavení vozidla	1
1.1.2	Předložení dokladů	1
1.1.3	Prohledávání vozidla	2
1.1.4	Povinná výbava a buzerace s lékárníčkami	2
1.1.5	Orientační kontrola alkoholu v dechu	2
1.1.6	STK	2
1.1.7	Požadování vysvětlení a další úkony	2
1.2	Zásady FSM pro kontrolní kontrolu	2
1.2.1	S policajtem se nebavíme. Nikdy, zásadně, za žádných okolností	3
1.2.2	Pokud policajt něco požaduje, vyhovíme mu pouze v mezích zákona	3
1.2.3	Neprokazujeme vlastní nevinu	3
1.3	Příklady z praxe	4
2	(Ne)řešení přestupku s policií	6
2.1	Když se rozhodnete platit pokutu nebo převzít pokutový blok	6
2.2	Nebezpečné a nejisté postupy pro vohnouty	8
2.3	Co se bude dít dál?	8
3	Správní řízení, level 1	10
3.1	Příkazní řízení	10
3.2	Alternativní postup s podáním vysvětlení	11
3.3	Alternativní postup s udavačským papírem	11
3.4	Nahlížení do spisu	11
3.5	Doručování	11
3.6	Lhůty a počítání času	12
3.7	Poradce a zmocněnec	13

4	Správní řízení, level 2	14
4.1	Ústní projednání přestupku	15
4.2	Dokazování	16
4.3	Seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí	18
4.4	Rozhodnutí	18
4.5	Odvolání	18
4.6	Postup odvolacího orgánu:	19
4.7	Zastupování	19
5	(Ne)podání vysvětlení	20
5.1	Vysvětlení požaduje Policie České republiky	21
5.2	Předvolává městská policie podle zákona č. 553/1991	21
5.3	Předvolává správní orgán	22
5.4	Tzv. „řešení problému osoby blízké“ po 19.1.2013 (správní delikt)	23
5.5	Firemní vozidla	23
5.6	Obvyklý průběh podání vysvětlení	24
5.7	Triky úřadů	24
5.7.1	Zamlčování poučení	24
5.7.2	Výhrůžky a psychologie	25
5.8	Chyby na straně uživatele	25
5.9	Crowd management	26
6	Aktivní přístup k délce řízení	27
6.1	Omluvenky	28
6.2	Pořádková pokuta	29
6.3	Postoupení správního řízení jinam	29
7	Afterword	30
8	FSM Plugin: Peníze nebo auto	32
9	FSM Plugin: Firemní vozidlo	34
9.1	Fáze I. — Obstrukce	35
9.2	Fáze II. — Jednání s ou(řa)dem	35
10	FSM: Antlova metoda advanced edition	38
10.1	Základní teorie	38
10.2	Praxe	38

Předmluva

Text tohoto dokumentu původně pochází ze serveru [D-FENS](#).

FSM (Field Survival Manual) je souhrn poznatků získaných v praxi a publikovaných za účelem zvýšit šanci na přežití občana v konfliktu se státem. Uvedené informace se vztahují k legislativnímu stavu v době vzniku tohoto článku. V případě aplikace se uživatel sám musí ve vlastním zájmu přesvědčit, zda jsou uvedené právní normy, případně na ně navazující výsledky rozhodovací činnosti státních orgánů ještě platné, protože není v našich silách zajišťovat aktualizaci FSM stejně rychle, jako zákonodárci novelizují zákony.

Veškeré následky ze nesprávné, ale i správné aplikace postupů FSM nese sám jejich uživatel. Každý si musí ve vlastním zájmu rozmyslet, zda obhajobu své osoby svěří profesionálům, nebo zda ji bude provádět sám na základě informačních zdrojů, jako je tento, a to se všemi možnými důsledky. Připomínky a náměty k textu uvítáme, ale odpovědnost za důsledky aplikace popsaných postupů nepřebíráme.

Kapitola 1

Kontrolní kontrola

První díl dopravně-přestupkového FSM se bude týkat situace, že jste byl jako řidič zastaven hlídkou PČR a není vám sdělováno žádné obvinění z přestupku. Policisté chtějí pouze zkontrolovat vaše doklady, provést orientační dechovou zkoušku alkoholu v dechu, prověřit povinnou výbavu vozidla případně další věci, a to patrně ve snaze usvědčit vás z nějakého protizákonného jednání a vybrat pokutu.

1.1 Na co mají právo

1.1.1 Zastavení vozidla

Zastavení vozidla upravuje § 79 zákona č. 361/2000 Sb. Dozvíte se tam, že policista, vojenský policista, celník za účelem výkonu jeho pravomoci podle zákona a agent GIBS, který je oprávněn zastavovat vozidla, ten poslední dokonce bez uniformy. Oproti tomu strážník může zastavovat vozidla jen u přechodu pro chodce a pokud je řidič podezřelý z přestupku. Zákon dále stanoví, jak se zastavení provádí, tato praxe ale většinou není předmětem sporu.

Policie také může nařídit, kudy máte jet, a to jak lokálně („objed’te to protisměrem“) nebo směrově („jed’te přes Kladno“). Policie může udělit výjimku z místní úpravy („zastavte na mostě“) a tento příkaz je nadřazen dopravnímu značení i světelné signalizaci.

1.1.2 Předložení dokladů

Policistovi (příslušníku PČR) je řidič povinen předložit následující doklady:

- a. řidičský průkaz,
- b. osvědčení o registraci vozidla, zvané malý techničák
- c. doklad prokazující pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla (zelená karta)
- d. doklad o zdravotní způsobilosti

Dále, v případě, že je řidič zproštěn nějaké povinnosti ze zdravotních důvodů, například z povinnosti používat pásy, musí předložit toto potvrzení.

Strážníkovi a celníkovi v uniformě je řidič povinen předložit pouze doklady podle bodů a) a b).

Dále viz § 6 odst. (8) a (11) zákona 361/2000 Sb.

Jak je to s občankou? Jak jste zaznamenali, z legislativy povinnost jejího předložení přímo neplyne. Nicméně policajti i strážníci si o ni mohou říci, pokud vás z něčeho podezřívají, tedy v podstatě kdykoli. Je to jedno. Stejně mají RZ vašeho auta a malý techničák, a pomocí toho zjistí údaje stejné kvality a rozsahu, jako jim poskytuje občanka.

1.1.3 Prohledávání vozidla

Upravuje § 42 zákona o policii. K prohlídce vozidla za účelem, které zákon stanoví, musí mít **důvodné** podezření, že se ve vozidle nacházejí například předměty z trestné činnosti, hledané osoby nebo zbraně a střelivo.

Nepřipadá tedy v úvahu, že by policista vstupoval do vozidla, aby zjistil jeho technický stav, manipuloval s jeho prvky a součástmi apod. V podstatě by se neměl vozidla ani dotknout. Pokud policista chce prohledávat vozidlo a nedovede udat zákonný důvod, anebo udává jiný důvod, pohrozíme mu stížností a zavoláme 158.

1.1.4 Povinná výbava a buzerace s lékárníčkami

Podle § 36 odst. (4) zákona č. 56/2001 je policie oprávněna Policie České republiky (tedy nikoli strážník) kontrolovat technický stav vozidel. Podle § 47 odst. 2 pís. g) se tím rozumí i kontrola povinné výbavy (ačkoli tento odstavec je aplikován na technickou prohlídku jako takovou). K tomu je řidič povinen poskytnout součinnost. Samozřejmě je otázkou, jak intenzivní ta součinnost bude, můžete ji redukovat na minimální úroveň, kdy policistovi ukážete lékárníčku, ale odmítnete s jí jakkoli manipulovat, protože pro účely kontroly lékárníčky to stačilo a nezbytná míra byla naplněna.

Ohledně toho bych nasměroval vaši pozornost k judikátu Nejvyššího správního soudu zveřejněnému na stránkách NSS pod číslem [7 As 83/2010—64](#), kde je činnost policie při kontrole povinné výbavy automobilu velmi pěkně rozebrána, včetně možných dopadů na postavení policisty jako svědka ve správního řízení.

1.1.5 Orientační kontrola alkoholu v dechu

Tomuto specifickému tématu bude věnován samostatný díl FSM.

1.1.6 STK

Podle nově získaného zákonného oprávnění je policista oprávněn nařídit řidiči zajet k zařízení pro provedení kontroly technického stavu, pokud zajíždí ka, včetně cesty zpět na pozemní komunikaci, není delší než 8 kilometrů. V praxi se tato novinka téměř vůbec nepoužívá pro její aplikační složitost a potenciální finanční náročnost pro policii, protože v případě, že automobil nemá vážné závady, platí prohlídku ten, kdo jí nařídil.

1.1.7 Požadování vysvětlení a další úkony

Policista je oprávněn požadovat od řidiče vysvětlení. Před podáním vysvětlení je povinen jej poučit o možnosti odmítnutí podání vysvětlení podle § 13 zákona o policii. V případě jakéhokoli úkonu je povinen jej předem poučit o právních následcích tohoto úkonu, pokud to povaha úkonu nevyklučuje.

1.2 Zásady FSM pro kontrolní kontrolu

Ke „kontrolním kontrolám“ dochází:

1. Při regionálních nebo celostátních akcích, kdy policisté kontrolují nahodile vybrané řidiče, požadují od nich předložení povinné výbavy, provádějí zkoušky alkoholu apod. ve snaze usvědčit řidiče z přestupku a dát jim pokutu. Velení policie přišlo v posledních letech na to, že tyto akce přinášejí mizivý efekt a na druhé straně vedou k výraznému zhoršení vztahů s veřejností, takže od těchto monstrakcí spíše ustupují.
2. Je třeba vědět, že počet udělených pokut, někdy i jejich finančně vyjádřená výše, bývá součástí hodnocení policisty. Takový policista si pak nalezne vhodné místo, kde by mohl vybrat pokuty za přestupky, anebo provádí kontrolní kontroly a stejně jako v předchozím bodě doufá, že nachytá nějakého jedince bez lékárníčky.
3. Někdy musí prostě policisté provést x kontrol a přinést x záznamů o kontrole, jinak nebudou jejich nadřízení šťastní. Takové kontroly jsou nanejvýš formální a spočívají pouze v předkládání dokladů. Přesto doporučuji zachovávat opatrnost, protože kontrolní kontrola je také výbornou příležitostí k tomu, aby se přestupek vykonstruoval, jak si ukážeme dále.

1.2.1 S policajtem se nebavíme. Nikdy, zásadně, za žádných okolností

Neexistuje důvod, pro který bychom měli s policistou komunikovat. Ničemu to nepomůže a někdy to naopak může uškodit. Nekomunikace s policistou zahrnuje zejména neodpověď na pozdrav, neochotné a otrávené hledání dokladů, které může zabrat několik minut, otrávený výraz a naprostou neochotu. Cílem tohoto přístupu je otrávit policistu natolik, že toho nechá a půjde buzerovat někoho jiného.

Nejedná se o jednostrannou neslušnost, jak někdy slýchám, ale o neslušnost oboustrannou. Rozhodně nepokládám za slušné, aby policisté otravovali ctihodné občany buzeracími kontrolami zbytečných věcí jako jsou lékárníčky, namísto aby ctihodné občany chránili před těmi méně ctihodnými. Naopak, myslím si, že je to dobré i pro policistu. Třeba se nad tím zamyslí a najde si slušnou práci.

Pokud situace dojde do stádia, že je nevyhnutelné se policistovi nějak vyslovit, reagujeme pouze krátkým sdělením, jako „ano“, „ne“ a „to vám nebudu sdělovat“. Zde se hodí připomenout, že policistovi nejsme povinni cokoli sdělovat, jinými slovy, odepřeme podat vysvětlení.

Jak bylo řečeno, kontrolní kontrola je startovací rampa k podezření z přestupku a slouží k tomu, abychom se v předem připraveném scénáři stali obětí vlastní slušnosti a otevřenosti. Uvědomme si, že policista jedná s řidiči — potenciálními přestupci několikrát denně. Má praxi a ví, jak se dostat k tomu, co potřebuje. Ví, jak se zachovat, když s ním někdo diskutuje a polemizuje s ním. Klidně a sebejistě sdělují matoucí informace, vymýšlejí si zákony nebo hrozí neexistujícími a právně nesmyslnými postihy za neexistující prohřešky, „že si to vzájemně dosvědčí“ apod. Někdy hrají roli sympatie nebo antipatie, vaše vizáž, váš automobil, nějaké události z minulosti a především vnější vlivy.

Proč se kontrolní kontrola může zvrtnout v podezírání z přestupku? Skutečnou příčinou je zákon padajícího... řekněme kamení. Každá úroveň policejního systému má jiné zájmy, průsečíkem tohoto je řidič. Nejvyšší policejní level potřebuje, aby počty odhalovaných přestupků neklesaly a na silnici byl carmageddon, nebo alespoň aby vůbec měly pocit, že to tak je. Představme si jeden hypotetický den, kdy by dopravní policie zmizela ze světa. Změnilo by se něco? Zdivočeli by řidiči, semaforey zmateně blikaly, panáčkové ze světél pro chodce utekli? Ne, na zájmu každého řidiče dojet z místa A do místa B by se nezměnilo nic, země by byla kulatá, nebe by bylo modré, všechno by bylo jako předtím, jen bychom byli o jeden poznatek bohatší: **policie a její dohled nad dopravou jsou naprosto k ničemu**. Vrchní velení má tedy zájem, aby veřejnost potřebovala policii, jinak by se mohlo ukázat, že císař je nahý a má malého ptáka. Policejní velitelé na nižších úrovních mají zájem zdůvodnit, že potřebují právě tolik policajtů a vybavení, kolik mají, plus nějaký nárůst na další období. Řadový policajt musí vykazovat aktivitu, aby si nikdo nevšiml, že se fláká. Všechny tyto požadavky budou splněny, pokud bude existovat nějaký kvantitativně- výkonnostní systém, známý jako „čárkový systém“, který v některých regionech funguje a ve kterém hraje roli, kolik pokut policajt rozdál. Úplně perversní rozměr to dostává v případech pořádkových jednotek, jejichž velitelé někdy nemohou pro své lidi sehnat uplatnění (momentálně nikdo nedělá bordel) a tak je pošlou ven sbírat čárky a hrát si na dopravku. Motivace namočit řidiče do průseru a vybrat od něj pokutu, klidně jen dvě stovky, je pak enormní a tím také snaha na něj něco vyhrabat, a to klidně s dopomocí jeho vlastní otevřenosti a upřímnosti.

Tohle všechno však odpadá jako mávnutím kouzelného proutku, když se s nimi nebudete bavit. Na to nemají recept.

Video „Proč nemluvit s policií — část I., část II.“

1.2.2 Pokud policajt něco požaduje, vyhovíme mu pouze v mezích zákona

Zejména se to týká dokladů povinné výbavy. Policie je oprávněna ji kontrolovat, vy jste povinen poskytnout součinnost v nezbytné míře. Nikde není popsáno, jak rychle to máte dělat, zda se u toho máte tvářit nadšeně a orgán veřejné šikany si jistě pár minut počká. Je ostatně placen z našich daní.

Nejsme tedy povinni z vozidla nic demontovat, rozebírat nějaké hermeticky uzavřené obaly, protože to prostě neumíme. Neposkytujeme jiné doklady než ty v zákoně uvedené. Stejně tak při kontrole technického stavu, která může nově podle platné metodiky probíhat i „na silnici“ jako vizuální kontrola, neprovádíme žádné úkony nad ty, které nám zákon ukládá. Tedy například pomoc s hledáním identifikátorů vozidla.

A především, vše provádíme pomalu a naprosto klidně.

1.2.3 Neprokazujeme vlastní nevinu

Může dojít k obrácení presumpce nevinu, kdy je řidič vmanévrován do situace, že musí obhajovat nějaké svoje jednání, protože policista tvrdí, že došlo k nějakému deliktu. Ve skutečnosti je toto jen prostředek, jak vás dostat tam, kde máte být. Z takového

stavu existuje východisko. Slušně policistovi sdělte, že pokud má podezření, že se stal přestupek, aby zajistil důkazy a připravil hlášení pro správní orgán.

Policista by se při běžné kontrole totiž neměl ptát vůbec na nic. Pokud má nějaké podezření, že se stal přestupek, tak buď dospěje k názoru, že se mu jeho policejní činností podařilo skutek zcela prokázat, a to po objektivní, subjektivní i materiální stránce (hlavně to poslední jsem ještě nezažil) a pak jej má vyřešit blokově (za splnění podmínek, které pro to zákon stanoví) anebo jej předá do správního řízení. Ve skutečnosti ale policisté často chtějí udělat celou záležitost „fest“ nebo motivovat řidiče k zaplacení pokuty a pak dojde na vzájemnou konverzaci.

1.3 Příklady z praxe

Pane řidiči, pil jste před jízdou alkohol?

Tato otázka je položena před zkouškou alkoholu v dechu s cílem zvýšit jeho výtěžnost. Zde se spoléhá, že hloupý řidič začne blekotat něco ve smyslu „dal jsem si jedno pivo po obědě“. Pak je proveden test a je naměřeno např. 0.20 promile. To samo o sobě nedokazuje naprosto nic. Ale ve spojení s předchozím to v pohodě stačí na pozdější odebrání řidičáku ve správním řízení a pokutu v řádu desítek tisíc, protože a) řidič se přiznal, že pil alkohol před jízdou b) alkohol v dechu byl zjištěn, sice v neprůkazné míře, ale zjištěn.

Správná reakce: Vůbec nereagovat. Pokud chtějí něco vědět, ať si to zjistí.

Pane řidiči, vy jste jel sedmdesát, víte o tom ... ?

Policajti provádějí samohanu s radarem na frekventované komunikaci a policajt za přístrojem oznamuje na „likvidační stanoviště“ pouze barvu a typ auta, protože to tak jde lépe od ruky. Fotky ukládá do paměti radaru. Věta „modrá Fabie“ je poněkud zrádná, protože modrých fabii se vyrobilo jen asi 300.000. Tři policajti na „likvidačním stanovišti“ místy ztrácejí přehled. Tak si trochu pomohou.

Jak bylo řečeno, na dorazy nereagujeme. Pokud orgán na odpovědi trvá, tak mu poradíme, aby si to zjistil.

Pane řidiči, víte, že vám nesvítí světlo?

Pokud vám na autě nesvítí nějaké světlo, vypadá to sice jako přestupek proti ustanovení o osvětlení vozidla, ale nemusí to tak být. Mohlo zhasnout v důsledku poruchy a vy o tom nevíte. Přestupek z toho dělá až zavinění. Zavinění může být úmyslné, vědomou nedbalostí (věděl, že nesvítí, ale přesto jel) a nevědomou nedbalostí (měl a mohl vědět, že nesvítí, ale nevěděl a přesto jel). Dotaz na to, zda víte o nesvítícím světle je kladen proto, abyste odpověděli „já vím, děkuji za upozornění“. A je to tady. Vědomá nedbalost. Game over, pokuta, další pirát nalezen a potrestán.

Správná reakce: Nereagovat nebo „ne“.

Pane řidiči, víte, proč jsme vás zastavili?

Téměř klasika, totálně zbytečná věta a obvyklý icebreaker především starších policistů. Hned od počátku vás shodí pěkně do defenzívy a začnete přemýšlet, kde jste se dopustili jakého deliktu. Dokonce nějaký jejich interní kodex jim tohle stupidní vypytování zakazuje, nicméně nevím o tom, že by za to kdy někoho potrestali.

Správná reakce: Zcela ignorovat.

Co k tomu dodat celkově?

Rád bych věřil tomu, že 9 policistů z 10 je slušných a nemají v danou chvíli a na daném místě zájem uvrtnat mně nebo vás do nějakého problému, pouze chrání zákon, tak jak po nic chceme, jak jim za to platíme a jak to oni (ne)dělají. Rád bych tomu věřil, ačkoli si myslím, že 9 z 10 policistů taková rozhodně nejsou, naopak, něco mnohem horšího. Ale věřme tomu, že to tak je a že 9 z 10 policistů je slušných. Jakou máte jistotu, když vás zastaví, že jste narazil na těch 9 hodných nebo jednoho zlého?

Policie v této zemi čítá přes 40.000 mužů, v evropském srovnání a v přepočtu na počet obyvatel má více policistů už jen Kypr a Malta, na kterých probíhá nebo nedávno probíhala občanská válka. Policie je nadána většími pravomocemi než za komunistů, patrně většími pravomocemi než gestapo, pokud takové srovnání historické okolnosti umožňují, a představuje významnou mocenskou složku v této zemi. Nevěřte těm povídačkám, že nemají na benzín, že je jich málo, že policisté hromadně odcházejí.

To není pravda a nikdy nebyla. Už nejméně pět let nás tímhle média krmí a pořád vidíte policejní auta jezdit, pořád máme 40 tisíc policajtů a nikde není vidět, že by se hromadili bývalí policisté, naopak. Nejinak je tomu se strážníky, kdy se k početní naddimenzovanosti a nadprůměrnému materiálnímu vybavení těchto obecních sborů přidává ještě ignoranství, pohrdání právem a praktiky lokálních mafií. Kdo si myslí, že nad nimi nějak vyzraje, nebo se jim švejkovsky vlísá do přízně, může narazit. Jediné, co na ně platí, je nespolupráce. A proto ještě jednou:

Důležité

S policajtem se nebavíme!

Kapitola 2

(Ne)řešení přestupku s policií

V minulém díle jsme se zabývali kontrolní kontrolou, tedy aktivitou, při které policie nejčastěji z preventivních pohnutek zastavuje vozidla a obtěžuje jejich řidiče a spolucestující, okrádá je o čas aniž by ovšem policisté měli něco konkrétního na srdci. Nejdůležitějším poselstvím předchozí kapitoly je, že s policisty se zásadně nebavíme.

V tomto dílu se budeme zabývat tím, co učinit, když nám policista nebo strážník sděluje, že má podezření, že jste spáchal přestupek. Mnoho lidí si myslí, že v tomto okamžiku je konec, že něco udělal a že ho chytili, takže je to v prdeli. Opak je pravdou. Tím, že policajti někoho vyfotili, změřili, spatřili při něčem, o čem si policajti myslí, že by to možná mohl být přestupek, to teprve začíná.

Na takové podezření lze reagovat dvěma způsoby:

1. Akceptovat to a zaplatit pokutu, případně převzít pokutový blok.

Budeme tomu říkat „řešit přestupek na místě“. Tímto způsobem lze přestupek vyřešit, jestliže je spolehlivě zjištěn, nestačí domluva a obviněný z přestupku je ochoten pokutu zaplatit (§ 84 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb.). Povšimněte si, že **obě podmínky musejí splněny současně, tedy přestupek je spolehlivě zjištěn A obviněný z přestupku souhlasí**. To je někdy zdrojem policejního nátlaku ve stylu „to je naprosto přesně zaznamenaný, co vy tady děláte, takže to musíme řešit na místě“. Hovno.

Na místě také projednat závažné přestupky, které jsou taxativně v zákoně uvedeny. Městské a obecní policie jsou ze zákona dále omezeny v tom, jaké přestupky smějí strážníci řešit na místě. Například přestupky související s jízdou na červenou, technickým stavem vozidla, osvětlením vozidla apod. (§ 86 pís.d) zákona č. 200/1990 Sb). V případě, že strážník vybere pokutu v rozporu s tímto ustanovením, jedná se o nulitní akt a řidič by mohl využít mimořádných opravných prostředků.

Co do následků rovnocenným k „vyřešení přestupku na místě“ je převzetí pokutového bloku, tzv. BPNN (bloková pokuta na místě nezaplacená, pro případ, že u sebe řidič nevezí peníze odpovídající např. průměrnému příjmu za týden, protože pokuty v silničním fašismu jsou prostě takové). Pokutový blok je státní tiskovina a od 1.1. 2013 má řidič dostávat jeho originál v novém provedení. Policie a strážníci s nimi totiž masivně podváděli. Dalším podvodem, který se podařilo zmapovat, byl racketeering strážníků z nejmenovaných lázní ve východních Čechách. Požadovali po řidiči, aby neplatil hotově, současně ale nevystavili blok a vyzvali řidiče, aby platil převodem na účet, v jehož čísle chyběla jedna číslice. Řidič by zaplatil, prachy by se mu po neprovedení příkazu bankou vrátily na účet, což málokdo postřehne, a ve finále by to vedlo k soudnímu vymáhání včetně úroku atd.

2. Ve všech ostatních případech je oznámení přestupku postoupeno úřední cestou územně příslušnému správnímu orgánu, což je úřad obce s rozšířenou působností.

2.1 Když se rozhodnete platit pokutu nebo převzít pokutový blok

pak:

- tak jako tak dostanete trestné body, pokud zákon stanoví

- **ztrácíte veškerou možnost opravných prostředků**, a to i v případě, že se ukáže, že postup policie byl zcela chybný nebo sporný, nebo že došlo k omylu. Jedinou praktikovatelnou výjimkou je nulita aktu

Rozsudek NSS 3 As 58/2007-117 o nemožnosti obnovy řízení blokově vyřešeného přestupku. Obnovy řízení se podařilo dosáhnout jen v ojedinělých případech a vždy se jednalo o komplikovaný proces. Jeden takový případ je popsán [zde](#).

Rozsudek NSS 9 As 2/2011-93 — přezkoumatelnost podpisu na pokutovém bloku, pravděpodobně falšování podpisu PČR

Když se rozhodnete pokutu neplatit a nechat přestupek projednat úřad ve správním řízení, pak:

- pokuta, kterou tam můžete dostat, bude pravděpodobně **vyšší**
- v případě neúspěchu budete muset **zaplatit paušální náhradu nákladů správního řízení**, která aktuálně činí 1000 Kč
- máte možnost odvolání či přezkoumání soudem, případně dalších mimořádných opravných prostředků
- máte možnost nechat se zastupovat zmocněncem, což může být právník, firma zabývající se pomocí řidičům v přestupkovém řízení, Umumbu Membe, váš dobrý kamarád ze Zimbabwe a další
- máte možnost operovat v šedé zóně (aktivní management délky řízení, vyvolávání důkazní nouze apod.)

Je tedy na vás, abyste na místě a v krátkém čase, za nejistoty a možná pod nátlakem policistů učinil toto poměrně zásadní rozhodnutí.

Důležité

Nikomu nedoporučuji, aby souhlasil s vyřešením jakéhokoli přestupku na místě.

Nedávno jsme se dozvěděli, že strážníci z Pardubic vedli černou listinu, na které měli jména občanů, kteří neměli dostatečně vřelý vztah k městské policii a údajně je trestali přísněji. To je samozřejmě porušení naprosto všeho, ale pokud vím, nijak potrestáni nebyli. Lze se domnívat, že podobné postupy provozují i strážníci jinde, a od takových praktik je k vymýšlení přestupků jen malý kousek. V Českých Budějovicích policisté připsali body muži, se kterým se předtím nepohodli ve sběrně odpadu. Žijeme v právním státě? Ne, ani omylem. Určitá velmi chatrná procesní ochrana, kterou poskytuje správní řízení, může přijít náramně vhod.

I když zapomeneme na tyto exemplární případy, praxe ukázala, že zhruba 60% veškerých pokut v dopravních věcech v ČR je uděleno nezákonně, například na základě pochybných důkazů nebo zcela bez důkazů, s nedostatečným posouzením subjektivní, objektivní a materiální stránky skutku. K tomuto číslu dospěla v roce 2011 firma Bruna Agency a moje praxe to potvrzuje.

V čem je zakopaný pes? V tom, že policie používá nejružnější prostředky, jak řidiče přimět, aby zaplatil na místě. Policisté tak získají čárku a to je důležité pro jejich hodnocení. Například:

- trik „body vám nedám“, kdy policista tvrdí, že řidiči nepřidělí žádné trestné body. Má pravdu, to udělá až potom obecní úřad
- vyhrožují tím, že pokuty ve správním řízení jsou podstatně vyšší
- vyhrožují tím, že ve správním řízení můžete přijít o řidičák
- vyhrožují tím, že budou požadovat kauci.
- v případě, že řidič nechce zaplatit, provedou další kontroly, aby toho našli víc a řidiče potrestali

K některým těmto bodům:

Ztráta řidičáku ve správním řízení: Vykládat řidičům tuto pohádku dostali údajně policisté nařízeno shora. Ve skutečnosti, odebrání řidičského oprávnění je možné toliko a pouze ve správním řízení a to za skutky, které zákon stanoví a tyto skutky nelze ze zákona řešit v blokovém řízení. Naprostý nesmysl.

Kauce: kauci může policista požadovat, pokud existuje důvodné podezření, že se řidič bude vyhýbat správnímu řízení. Pokud policista není s to uvést, z jakých důvodů požaduje kauci, sdělte policajtovi, že na něj podáte stížnost.

Příklad excesivního postupu policie — kauce a zabavení vozidla. Opět stejný cíl: Vybrat pokutu stůj co stůj, aby měli čárku. Viz 8.

Paleta úskoků policie je velmi široká, jejich pravomoci enormní a běžný řidič se na ně nemůže připravit. Už jsem x-krát slyšel o případech, kdy se řidič i po zralé úvaze rozhodl zaplatit na místě, pak se mu to rozleželo, vrátil se na místo domnělého přestupku a zjistil, že značka, od které se daná povinnost měla odvodit, byla neplatná, zakrytá a podobně. Jinou skupinu těchto problémů tvoří situace, kdy policisté vůbec nemají žádné důkazy nebo jsou takové, že by s nimi u správního řízení nikdy nemohli uspět, tedy získané metodicky špatně nebo rovnou nezákonně. Jenže jakmile řidič zaplatí, nemá žádný řádný opravný prostředek a dosáhnout obnovy řízení se podařilo zatím pouze v jednotlivých případech.

Policie není dokonce ani povinna předložit řidiči na místě důkazy, které má. Plyne to z logiky projednání přestupku na místě, v blokovém řízení. Má se za to, že řidič si je svého jednání vědom a nečiní je sporným, a pro všechny ostatní případy je tu správní řízení. Toho v minulosti policisté i strážníci opakovaně zneužili a vybírali pokuty za něco, k čemu neexistoval vůbec žádný důkaz. Například dávali pokuty za rychlost, ale vůbec neměli radar. Z nepochopitelných důvodů se tomu řidiči podvolili a pozor, ani proti takto udělené pokutě neexistuje opravný prostředek. Policisté si také rádi vymýšlejí. Například budou tvrdit, že vás viděli telefonovat a že si to v případě potřeby vzájemně dosvědčí.

Všechny tyto problémy vymizí, když nebudete řešit přestupek na místě.

2.2 Nebezpečné a nejisté postupy pro vohnouty

Je ještě relativně bezpečné souhlasit v řešení přestupku na místě, pokud navrhovaná pokuta je v řádu stovek, skutek je pro vás nesporný a nejsou za to body, čímž jste si jisti (a tím si je vzhledem k tomu, že se bodový systém za dobu své existence již mnohokrát změnil, jistý málokdo). Skutečnou nejistotu generují následující postupy:

Vydiskutovat přestupek, tzv. nějak je ukecat. Klidně, poslužte si. Tohle tady rozebírat nebudu. Znam lidí, co je programově „ukecávali“, zkouleli to na místě za dvě tři stovky, aby dobře bylo, a pak jim přišel z úřadu papír, že mají odevzdat papíry, protože dosáhli 12 bodů. Nic jako „ukecat policisty“ neexistuje. Už v okamžiku, kdy vás zastavují, je jasné, za kolik to bude. Pokud chtějí udělat obchod a za tisícovku změnit skutkovou podstatu, aby to bylo bez bodů, navrhnou to sami. I když ho „ukecáte“, stejně není jisté, co s tím ten zmrď ve skutečnosti udělá. Případů padělání a pozměňování pokutových bloků tu bylo dost.

Hádat se s policisty. Naprosto bezcenné, ztráta času a energie. Policajti na to neslyší a strážníci jsou právně negramotní, v obou případech rezistentní proti právní argumentaci. Zde je jeden příklad. Jedná se mediálně známý delikt ekonoma Ševčíka, který jel po dálnici rychlostí 178 km/h (touto rychlostí se jezdí například v Německu běžně). Policie z toho udělala monstrakci s kamerami a novináři, což bylo náhodou, protože tam číhali na účastníky „ilegálního“ „závodu“ Diamond race (toho ale nechytily ani jednoho) a celý problém přikrmil Ševčík sám, protože se s nimi hádal. Kdyby je ignoroval, suše jim oznámil, že nespáchal přestupek a proto jim nic nedá, novináři by z toho nic neměli a policie by nemohla případ mediálně zužítkovat.

Nesprávná je úvaha „já mám dvanáct bodů a tak si mohu dovolit obětovat tři“. Nepodceňujme český silniční fašismus! OK, zbývá vám z dvanácti bodů devět. Jednou pásy, jednou tydlifon, jednou 65 km/h po městě a je game over. Dále, v případě, že spácháte přestupek další, což je při počtu a šíři různých skutkových podstat v zákoně jen otázka času, a pokud se bude třeba jednat o závažný přestupek, správní orgán přihlédne při stanovení výše sankce k dosavadním záznamům v registru a například stanoví trest (pokutu) v horní polovině sazby. Zcela absurdní rozměr to může získat v případě soudu, ke kterému se můžete nedejbože dostat a tam může případný záznam o přestupku stát argumentem v rukou státního zástupce. Postih za přestupek je prostě třeba odvrátit za každou cenu.

2.3 Co se bude dít dál?

Když policistovi sdělíte, že nebudete řešit přestupek na místě, odebere se policista sepsat záznam o přestupku. Tento záznam nepodepisujete ani pro něj neposkytujete údaje. Policie se například může dotazovat na zaměstnavatele, telefonní číslo nebo datovou schránku. Zásadně nesdělovat, proč jim to dělat snazší. Znam magory, co jim dali číslo mobilu a e-mail a další údaje, a úřad je pak pomocí nich naháněl, když zbývaly tři týdny do prekluze. Fuj.

Pokud přesto nějaké skutečnosti do tohoto Cancu uvedete, např. se záměrem policisty zdržovat a otrávit, nemá to pro další správní řízení význam, protože tento dokument nelze v dalším správním řízení použít jako důkaz sám o sobě. Je to důsledek analogií mezi správním a trestním právem a úřední záznam má charakter jednostranného aktu provedeného policií (rozhodnutí NSS č. 1856).

Rozsudek **NSS 1 As 96/2008—120** — jak správní orgán postavil rozhodnutí pouze na úředním záznamu a nevyslechl svědky.
O tom, co se bude dít dál, si povíme v dalším dílu.

Kapitola 3

Správní řízení, level 1

V minulé kapitole jsme ožřejmili, jak neřešit přestupek na místě a nezaplatit policii pokutu. Nyní se podíváme na to, co se bude s vaším domnělým deliktem dít dále.

Policie vypracuje oznámení o přestupku a předá je úřadu obce s rozšířenou pravomocí. To je dopravní nebo správní odbor městského úřadu nebo magistrátu příslušný k místu spáchání přestupku. Pokud je řidič z Aše a spáchal přestupek v Hodoníně, je proti němu vedeno přestupkové řízení v Hodoníně.

Je možné, že to správní orgán nebo policie sama zahodí. Pokud je kvalita policií předložených důkazů tristní nebo je celé obvinění absolutně na vodě, nezabývají se tím. Úřad má 60 dnů na to, aby se oznámením začal zabírat. Tato lhůta je pouze pořádková a není s ní spojen žádný právní následek.

V tomto článku probereme úkony před zahájením správního řízení.

3.1 Příkazní řízení

U lehčích přestupků, kde je cílem především získat peníze na pokutě než někoho potrestat, buzerovat a šikanovat, úřad jako první krok řízení vydá příkaz. Příkazní řízení je zkrácenou formou přestupkového řízení (§ 87 zákona o přestupcích) a lze ho použít za následujících podmínek:

- není pochybností o tom, že se obviněný přestupku dopustil (samozřejmě z pohledu úřadu)
- přestupek nebyl projednán v blokovém řízení na místě

Příkaz musí obsahovat výrok o vině, výměru sankce a odůvodnění stejně jako rozhodnutí o přestupku. Dále musí obsahovat poučení o možnosti podat odpor.

Zde je třeba si uvědomit následující skutečnosti:

- v příkazním řízení nelze uložit náhradu nákladů řízení
- sankce v následném správním řízení může být maximálně stejná nebo nižší než v příkazním řízení
- odporem se příkaz ruší. Pokud není včas podán odpor, příkaz nabude právní moci a není opravný prostředek

Kdo má pochybnosti, že by ve správním řízení uspěl a nechce platit náklady řízení, zatímco s pokutou a s body se smířil, pak výhodným postupem může například být, že se po obdržení příkazu seznámí se spisem. To je ze zákona jeho nárok a protože se na příkazní řízení lze dívat jako na jeden z kroků řízení správního, měl by tomuto požadavku vyhovět. V kombinaci s odůvodněním příkazu si již je možné udělat celkem přesnou představu, co mají ti parchanti v ruce a jaká je pravděpodobnost, že to „ustojí“.

Pokud s příkazem nesouhlasíte, je třeba podat odpor do 15 dnů ode dne doručení příkazu. Odpor nemusí nijak odůvodněn. Odpor musí obsahovat číslo jednací, slovo „odpor“ a kdo jej podal.

Podle mého názoru není taktické odpor odůvodňovat. Neplyne z toho žádná výhoda, odpor je stejně platný, ať je odůvodněn nebo ne. Sdělování informací formou odůvodnění odporu vede k urychlení celého řízení, protože při ústním jednání bude mít správní orgán k dispozici strategii, na které stavíte obhajobu a začne na jejím rozbití pracovat s předstihem. Nač jim ukazovat karty.

Všechny úkony ve správním řízení maximálně prodlužujeme. Pokud je tedy nějaká lhůta 15 dnů, reagujeme na samém konci této lhůty.

3.2 Alternativní postup s podáním vysvětlení

spočívá v tom, že si úřad předvolá domnělého pachatele přestupku k podání vysvětlení. Ve skutečnosti ovšem má tento úkon většinou jen ten význam, že ho přimějí dostavit se osobně. Tam na místě jej budou přesvědčovat, aby převzal blok nebo na místě podepsal příkaz a budou ho strašit vyššími sankcemi a náklady řízení.

V případě předvolání k podání vysvětlení jste povinen se dostavit (třeba do Hodonína). Řidič, který je předmětem takového postupu, musí udělat dvě věci: odmítnout vypovídat a nepodepsat příkaz.

Tento postup je módní, zavádějící a matoucí, protože pro běžného občana je těžké rozlišit podání vysvětlení podle § 137 (tedy něco jako poskytnutí svědecké výpovědi proti sobě samotnému) a ústní jednání podle § 49, které má ale úplně jiný účel. V tomto případě doporučuji věnovat obrovskou pozornost to mu, co stojí na předvolání a co na místě podepisujete.

3.3 Alternativní postup s udavačským papírem

Tento úřednický workaroud bude od 19.1.2013 nejspíš zcela nahrazen postupem podle § 125f zákona 361/2000 Sb., tedy „správní delikt provozovatele — fyzické osoby“. Uvádím jej jen pro úplnost, protože ca půl roku budou dobíhat kauzy zahájené podle staré legislativy.

Úřad pošle vlastníku vozidla papír, který se tváří jako výzva k podání vysvětlení podle § 137 spr.ř. nebo § 60 zákona o přestupcích. V textu je uvedeno, aby se vlastník dostavil k podání vysvětlení, nebo aby udal osobu, která jeho vozidlo řídila. Obvykle absentuje poučení o právu nepodat vysvětlení (protože by to pak lidi dělali). Pokud se vlastník vozidla na výzvu dostaví sám, bude se opakovat postup podle bodu 2, tedy budou mu zkoušet vnutit blok, „aby to bylo nějak vyřešený“. Nasrat do krku.

Ve všech případech, kdy se správní orgán pokouší si zjednodušit práci a přimět nějak řidiče, aby platil pokutu bez zdlouhavých úkonů správního řízení, je nezbytné úřadu sdělit, že pokud disponuje podezřením, že se stal přestupek, aby jej projednal v řádném správním řízení v souladu se zákonem, a to včetně projednání a dokazování podle zákona.

Ať už tak nebo tak, zde už je správní řízení na spadnutí. Nyní ještě probereme pár věcí, které bude třeba vědět a znát pro takovou příležitost.

3.4 Nahlížení do spisu

Někdy se vyplácí zjistit, co ty buzeranti vlastně mají. K tomu je fajn nahlédnout do spisu. Spis jsou zpravidla papírové desky se skromným obsahem. Na začátku řízení obsahuje vše, co správnímu orgánu poslali policajti: hlášení o přestupku a nějaké „důkazy“, třeba fotky z radaru. Účastník řízení má právo do spisu nahlížet, a to v libovolné fázi řízení, a má právo činit si výpisy a kopie. Kopie je mu za úhradu povinen pořídit správní orgán, ale fotky z mobilu docela vyhovují.

Praktický postup je takový, že zavoláme úředníka a sdělíme mu, že chceme nahlédnout do spisu. Této žádosti zpravidla vyhoví a dohodne se na termínu.

Nahlížení do spisu upravuje § 38 správního řádu.

3.5 Doručování

Správní orgán doručuje

- do datové schránky
- pokud to nelze, poštou na adresu trvalého bydliště
- na požádání účastníka na adresu jinou (jiné bydliště vlastníka)
- do vlastních rukou doručuje předvolání a rozhodnutí.

Doručování upravuje § 19 správního řádu.

Rozsudek NSS 8 As 31/2011—88 — doručování do datových schránek, nemožnost uplatnit fikci doručení, pokud úřad nezákonně doručil. V tomto případě ovšem zástupce dopis nakonec převzal a mohl se s ním seznámit ještě před vydáním rozhodnutí.

Rozsudek 9 As 90/2010-58 — doručování do špatné datové schránky.

Nepřebírání písemností není funkční strategie, protože český demokratický právní řád obsahuje konstrukt zvaný „fikce doručení“. Fikce doručení znamená, že pokud si adresát zásilku nevyzvedl ve lhůtě 10 dnů, písemnost se považuje za doručenou k poslednímu dny této lhůty. Tolik § 24 odst. (1).

Této fičury lze využít v neprospěch řidiče, a to v kombinaci s jedním ustanovením § 19, které říká, že doručovat lze i na jinou adresu, pokud o to účastník požádá. Máme tady hustého účastníka, který klade odpor a poťouchlého úředníka. Účastník se často nezdržuje mimo své bydliště, například je z Moravy a pracuje v Praze, datovou schránku nemá. Na začátku řízení požádá správní orgán, aby mu doručoval do Prahy, a správní orgán tak verbálně přislíbí i činí. Až na jeden okamžik. Rozhodnutí pošle na Moravu. Proběhne lhůta na odvolání, rozhodnutí nabude právní moci, system full win. Pokud totiž není dohoda o jiné adrese doručování uvedena ve spisu a je to jen na dohodu, správní orgán tím není vázán a kdykoli to s radostí popře.

Už se však moc nehovoří o tom, že existuje prostředek proti fikci doručení, pokud nastane, a dokonce velmi silný prostředek. Účastník má právo požádat o určení neplatnosti doručení podle § 24 odst. (2), a to za podmínek § 41 spr.ř. Sice se přesouvá důkazní břemeno na účastníka, který musí doložit, že nebyl doma (účet z hotelu, letenky, jízdenky, nějaký papír od známého, že jste bydlel u něj), ale úřad nemá jak takovou řádně doloženou žádost zamítnout.

Rozsudek 1 As 2/2010—80 — fikce doručení není podmíněna přítomností adresáta v místě doručování (je doma a nepřebíral), nastává i tehdy, když adresát není doma, ale má možnost žádat o zneplatnění doručení. S odkazem na tento judikát a zásadu předvídatelnosti lze správní orgány přimět, aby akceptovaly žádosti o navrácení v předchozí stav. V případě, že žádost byla podána, je v pořádku, má požadované náležitosti a správní orgán jí vyhověl, což by podle tohoto judikátu měl v podstatě automaticky, je nutné, aby správní orgán vydal usnesení.

3.6 Lhůty a počítání času

Všeobecně upravují §§ 39 a 49 správního řádu, pokud není jinde stanoveno jinak. Nejdůležitější dvojice lhůt:

- ústní jednání se nařizuje minimálně 5 dnů předem
- odvolání je třeba podat nejpozději 15 dnů od oznámení

Za povšimnutí stojí toto ustanovení (odst. (1)): Správní orgán účastníkovi určí přiměřenou lhůtu k provedení úkonu, pokud ji nestanoví zákon a je-li toho zapotřebí. Určením lhůty nesmí být ohrožen účel řízení ani porušena rovnost účastníků.

Správní orgán tudíž po vás může chtít, kromě ze zákona termínovaných úkonů jako je např. podání vysvětlení, ústní jednání, odvolání apod., abyste něco učinil ihned. Pokud se například máte vyslovit k podkladům pro vydání rozhodnutí, úředník bude chtít, abyste to udělal hned. Leda přču. Necht' stanoví lhůtu a pozor! — poznamená ji do spisu.

Počítání času upravuje srozumitelně § 40 správního řádu. Den, ve kterém byla písemnost doručena, se do lhůty nepočítá (odst. (1) pís. a)). Pokud konec lhůty připadne na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší pracovní den. Rozhoduje datum podání (pokud použijete podatelnu), vybavení datové věty (datová schránka) nebo datum, kdy byla zásilka podána poště, a to i v jiném státě.

3.7 Poradce a zmocněnec

Otázku zastupování jako takového probereme v příštím dílu. Každopádně, pokud jste pojištěni proti úřední buzeraci, máte nějakého smluvního právníka nebo firmu zabývající se přestupky, je třeba je zapojit nejpozději v okamžiku doručení příkazu. Po ústním jednání (dokonce zmeškaném) nebo bezprostředně před ním je to problematické.

Firmy, jejichž služby naši čtenáři úspěšně využili:

- Resenipokut.cz
- Neplattepokuty.cz
- [Thomas Hofmeister](#)

Každopádně, a to zejména v případě, že hodláte involucovat nezávislého poradce (kamarád, známý, někdo z internetu), bez poskytnutí spisu nebo jeho klíčových částí (příkaz s odůvodněním, policejní protokol, minimálně pozvánka k ústnímu jednání) nemůže nikdo poskytnout seriózní radu. Velmi se podivuji, když lidé shánějí fundované právní rady v internetových diskusích. To je poukázka na problém a na neúspěch.

Tolik tedy k přípravné fázi správního řízení. V dalším dílu si povíme, jak vypadá správní řízení.

Poselství nakonec. Správní řízení je něco jako baby verze soudu. Nelze popsat všechny alternativy, poskytnout tu nějaký obecný návod, jak na to. Neexistuje nějaký jeden konkrétní hint, kterým usmažíte správní orgán, k tomu je třeba skoro vždy série nějakých předem naplánovaných kroků. I advokáti si někdy berou jiné advokáty jako zmocněnce, protože nejsou dost cool v správním právu.

1. Trénujte. Najděte si nějaký bagatelní přestupek a nechte ho proběhnout správním. Ano, stojí to čas a může to stát peníze, ale jsou to dobře vynaložené peníze a čas.
2. Sdílejte. O zkušenosti se podělte, i pokud jste uspěli, i pokud ne.
3. Pomáhejte ostatním. Získané dovednosti můžete zúročit sami v případě, že „o něco půjde“, nebo v kauzách vašich přátel a známých. A pokud přimějete správní orgán zatáhnout prdel, odložit to nebo to tichosti nechat prekludovat, je to taková sladká třešnička na dortu.

Kapitola 4

Správní řízení, level 2

V naší sérii článků se dostáváme k dalšímu dílu, a to sice správnímu řízení o přestupku. Tento dílu bude více informativní, protože, jak jsem již uvedl, nelze poskytnout jednoznačný návod, jak ve správním řízení uspět.

V minulém dílu jsem konstatoval, že k úspěchu je třeba:

- trénovat
- sdílet zkušenosti
- neváhat se nechat zastupovat někým, kdo má se správním řízením zkušenost

Úvodem této stati budiž následující dlouhý, ale zajímavý text:

Podle § 73 odst. 2 zákona o přestupcích má obviněný z přestupku právo vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu, a k důkazům o nich, uplatňovat skutečnosti a navrhopvat důkazy na svou obhajobu, podávat návrhy a opravné prostředky. **Tato práva náležejí obviněnému po celou dobu řízení o přestupku: zákon o přestupcích výslovně neomezuje jejich uplatňování na určité stádium řízení (třeba řízení v I. stupni), a takové omezení není možno dovodit ani z povahy věci.** Podle druhé věty citovaného ustanovení nesmí být obviněný donucován k výpovědi ani k doznání; **tím se ale nechce říci, že by obviněný měl jen dvě možnosti — totiž buď od počátku vypovídat a navrhopvat důkazy ve prospěch svých tvrzení, nebo až do skončení řízení mlčet a ke své věci se nijak nevyjádřit. Naopak je na obviněném, jakou procesní strategii zvolí:** může tedy od počátku do konce svůj čin popírat; přiznat se k němu a s orgánem vedoucím řízení spolupracovat při objasňování okolností činu; nebo se přiznat, poté (například v odvolání) ale svůj čin popřít a navrhopvat důkazy svědčící pro tuto novou verzi. **Obviněný v přestupkovém řízení není totiž povinen poskytovat správnímu orgánu při opatřování podkladů pro vydání rozhodnutí veškerou potřebnou součinnost,** jak to od jiných subjektů správních řízení žádá § 50 odst. 2 správního řádu (...).

Z toho nutno dovodit jak to, že může být procesně i zcela pasivní, tak to, že k procesní aktivitě se může rozhodnout i v pozdější fázi řízení, a správní orgán se musí s touto jeho aktivitou (v podobě uplatňování nových tvrzení a navrhopování nových důkazů) vypořádat. Protichůdné postoje obviněného v různých fázích řízení jistě nijak neusnadňují správnímu orgánu jeho činnost; to ale nemůže být důvodem pro omezení práv obviněného v odvolacím řízení. S ohledem na nutnost poměřovat práva obviněného z přestupku s právy obviněného z trestného činu lze konečně poukázat i na § 249 odst. 3 trestního řádu, který zajišťuje nepravomocně odsouzenému možnost uplatňovat v odvolání nové skutečnosti a důkazy.

U obviněného z přestupku však nelze hovořit o povinnosti poskytovat součinnost. Správní orgán rozhodující v řízení o přestupku je naopak povinen zjistit skutkový stav bez ohledu na to, jak se sám obviněný k řízení staví. To jistě znamená zabývat se jeho důkazními návrhy a rozhodovat o nich, pokud obviněný takové návrhy vznáší; zároveň to ale s sebou nese povinnost správního orgánu neupínat se jen k tvrzením obviněného, která nemusejí být pravdivá, a nezříci se vlastní důkazní aktivity v případě, že obviněný nemá vlastní návrhy na dokazování. **V sankčním řízení se ve své krystalicky čisté podobě uplatňuje zásada vyšetřovací, která správnímu orgánu velí činit vše potřebné k řádnému zjištění skutkového stavu, a to bez ohledu na míru procesní aktivity či naopak procesní lhostejnosti účastníka řízení.**

Máte dojem, že je to citace z nějakého undergroundového webu, který se zaměřuje na obstrukce ve správním řízení. Omyl. Je to část rozsudku Nejvyššího správního soudu z 22.09.2012, který naleznete pod číslem **1 As 96/2008—121** na stránkách této instituce. Myslím, že dostatečně osvětluje vztahy mezi obviněným a správním orgánem. Kdyby to nebylo tak dlouhé, dalo by se to do kamene vytesat, ale takhle si to musíme otisknout do našich hlav.

Prvním úkonem správního řízení z pohledu řidiče — fyzické osoby, domnělého pachatele přestupku nejčastěji bude

4.1 Ústní projednání přestupku

Je nejdůležitějším aktem celého procesu (zejména pro úřad). Nezaměňovat s podáním vysvětlení. Ústní jednání je zcela odlišný úkon, protože:

- jej účastník může využít k aktivnímu uplatnění svých práv: navrhnout důkazy, uplatnit námitky k důkazům, které má správní orgán a vyjadřovat se k různým věcem. Z hlediska výsledku řízení je ústní jednání obvykle stěžejní
- na rozdíl od podání vysvětlení, ústního jednání se může účastnit zástupce.
- může být na žádost účastníka veřejné

Účastníka řízení si úřad předvolává s nejméně pětidenním předstihem. Zpravidla probíhá v kanceláři pověřeného úředníka. Mnoho z úředníků projednávajících přestupky jsou bývalí fízlové, esenbáci, policajti nebo i něco horšího a jejich povědomí o právu není valné. To se projevuje za nepochopení smyslu celého řízení, jehož cílem už pak není nestranně zjistit, zda se stal přestupek a navrhnout spravedlivý trest, ale prokázat za každou cenu vinu prvnímu, kdo vlezl do dveří a napálit mu maximální možnou pokutu. Starýho psa novým kouskům nenaučíš.

Obvyklý průběh:

- úředník si nechá předložit občanku (na jiné doklady nemá nárok a tak mu je neukážeme)
- úředník je povinen účastníka řízení poučit ve smyslu § 55.
- pokud účastník poučení rozuměl, seznámí ho úředník s tím, co je mu kladeno za vinu a dá mu prostor se k tomu vyjádřit. Zde často dochází k tomu, že líný nebo nezalý ouřada obrací princip presumpce nevinny a staví to do polohy „tak mi dokažte, že jste to neudělal“. Pořád máme na paměti, že správní orgán nese důkazní břemeno, a jen v případech, kdy se nám to hodí, mu k tomu břemenu něco přihodíme. Když se nám to nehodí, necháme úřad, aby konal sám.
- proto je třeba, aby účastník označil důkazy na podporu svých tvrzení, což ale nic nemění na povinnosti správního orgánu zjistit i bez návrhu všechny skutečnosti rozhodující ve prospěch i neprospěch obviněného
- dále je v zájmu obviněného, aby vhodně okomentoval důkazy, kterými správní orgán již disponuje a vyslovil různé námitky k těmto důkazům

Protokol o ústním jednání (§ 18 spr.ř.) obsahuje vyličení předmětného úkonu. Trváme na tom, aby záznam probíhal doslovně, ve formě otázka-odpověď. Někde si to dělají jednoduché a protokol obsahuje například jen větu „ústní jednání proběhlo“. Tak na to se jim vysereme.

V případě, že dojde ke zkreslování protokolu nebo jiným nepřístojnostem, požádáme o přerušení ústního projednávání a podáme okamžitě a na místě stížnost podle §175 správního řádu přímo do protokolu. Dále úředníkovi správního orgánu oznámíme, že až do vyřešení stížnosti nebudeme projednávání přestupku pokračovat. Pokud by se úředník cukal, trváme na přivolání jeho disciplinárního nadřízeného. To zpravidla ochladí úřednickovy ambice.

Silně doporučuji, aby si řidič v pozici účastníka řízení pořídil vlastní audiozáznam celého aktu, protože správní orgány velmi často pozměňují obsah protokolu tak, aby jim to vyhovovalo a dochází pak ke sporům, co kdo řekl a neřekl. Není to zakázané.

4.2 Dokazování

Postup při dokazování je popsán v § 51 správního řádu.

Zásady:

- k provedení důkazů lze použít všechny prostředky, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a nejsou získány v rozporu se zákonem a jinými předpisy. Zajímavou položkou jsou také důkazy, které jsou získány nesprávným postupem, například v rozporu s návodem výrobce detektoru či radaru. To samozřejmě neznamená, že by tento důkaz byl sám o sobě k ničemu, ale dopadá to na jeho vypovídací schopnost. Především to není správní orgán, kdo by měl dostatečné znalosti a možnosti to posoudit.
- důkazy lze provádět pouze za přítomnosti účastníka v ústním jednání nebo musí účastník s provedením důkazu za své nepřítomnosti souhlasit. Například nepřichází v úvahu, aby správní orgán bez vědomí účastníka vyslechl svědka.
- v rámci rovnosti stran, při výslechu svědka může účastník pokládat svědkovi nebo znalci otázky, při ohledání může navrhnout různé analytické kroky.

Zcela konkrétním problémem je, že správní orgány berou často jako zcela věrohodnou výpověď policistů, přičemž policajti a hlavně strážníci při řízení lžou, až se jim od hub práší. Pokud není obviněný u výslechu, posedí svědek-policajt a úředník-bejvalej policajt nad spísem a dají hlavy dohromady, policajt pak učiní účelovou výpověď mířící ke kořenům vaší obhajoby. Je to způsobeno tím, že vrána vráně oči nevyklove. Hodně pracovníků správních odborů jsou bývalí policisté, kteří se museli nebo chtěli od policie vzdálit.

Jiným problémem je, že správní orgány nadužívají svoje právo hodnotit důkazy podle vlastní úvahy a důkazy, které se jim nehodí do krámu neprovedou, protože jsou podle nich nadbytečné nebo neúčelné, a hledají nejrůznější právní konstrukce, aby je provést nemuseli.

5 As 80/2010—97 — Jak správní orgán vytrvale odmítal provést navrhovaný důkaz, až na to dojel. Uplatňování důkazů až v odvolání.

4 As 28/2010—56 — Neuvěřitelná záležitost a přehlídka nedůslednosti a arogance správního orgánu. **Komentář JUDr. Berana k tomu.**

Jindy se zase správní orgány zmocňují expertní role a posuzují věci, které jim posuzovat nepatří, protože jinak by museli přizvat znalce a případně nést náklady na posudek, kdyby to nedopadlo podle očekávání.

Navrhovat důkazy a konat podle § 73 zákona o přestupcích může obviněný kdykoli. Může tak tedy učinit až v odvolání a napadnout tak už hotové odůvodnění správního orgánu I. instance. Pokud tedy v ústním jednání něco zanedbáte nebo si na to rozpomenete až později, nevádí to zásadně. Jestliže jsou takové dodatečně navržené důkazy pro posouzení věci podstatné, musí je odvolací správní orgán provést.

Osobně používám tento postup: Po úvodních formalitách (doklady, poučení) si vyžádám si spis a podívám se, co mají. Pokud spis vidíte poprvé, můžete klidně úředníkovi navrhnout, že si jej potřebujete v klidu prostudovat a že proto navrhuje, že ústní jednání nyní ukončí, vy si pořídíte kopie a úředník vás předvolá vás znovu v termínu, na kterém se dohodnete, protože jak bylo řečeno, úkony mají své lhůty a skutečnost, že úřad má k dispozici spis celou dobu, zatímco účastník pouze několik minut, zakládá určitou nerovnost. Úředník tomu může a nemusí vyhovět, v tom druhém případě následuje studium spisu, které trvá řádově desítky minut. Jsou tady kvůli nám, ne my kvůli nim. Soustředíme se na:

- formální náležitosti: datum, místo, popis skutku, osobní údaje řidiče apod. na papíru od policajtů se shodují s daty na příkazu nebo předvolání.
- co bylo podle úřadu spácháno, zda je to v příkazu nebo předvolání vůbec nějak srozumitelně popsáno
- s jakým popisem skutkového děje úřad pracuje a jak moc to odpovídá realitě
- jaký právní statek tím byl dotčen, jaký paragraf kterého zákona byl podle správního orgánu porušen. Často se stává, že pod tlakem na výběr co nejvíce pokut je výroková část připravována metodou CTRL+C, CTRL+V, což se projevuje na její kvalitě
- kdo to spáchal, čím je prokázáno, že to spáchal právě on, případně čím to správní orgán dokládá,
- proč to podle úřadu spáchal, zda v tom úřad vidí úmysl nebo nedbalost

- **7 As 105/2010—96:** Správní orgán si vylámal zuby na pojmu vědomé nedbalosti.
- jak moc je to, co bylo dosud prokázáno, přestupek. Zda to vůbec má oporu v zákonech, kde správní orgán spatřuje zavinění apod.
- jaké důkazní prostředky byly použity a zda se tak stalo v souladu se zákonem a jejich provozními předpisy
  - **1 As 12/2008—67:** Nemožnost použít nezákonně provedené měření rychlosti
  - **2 As 45/2010—68:** Použití záznamu ze soukromé kamery k dokazování při dopravní nehodě
- jaká je navrhopována sankce, zda má oporu v zákoně, k čemu orgán při stanovení sankce přihlížel
- zda s ohledem na minulou zkušenost a judikaturu už někdo řešil podobný problém, jak moc to na danou kauzu dopadá, v čem udělali tehdy soudruzi chybu a jak se tomu vyhnout.

Příklady z praxe:

- Úřad zahájil řízení s řidičem, který se provinil nepřestupkem. Vjel do odbočovacího pruhu a pak z něj zase po čase vyjel, aniž by se provinil čímkoli dalším. Správní orgán nebyl s to pojmenovat paragraf, který řidič porušil.
- Řidič byl přistižen s marginálním množstvím alkoholu v krvi. V řízení zastupován zmocněncem. Správní orgán se nedovedl vypořádat s otázkou zavinění poté, kdy řidič uvedl přiměřené důvody, pro které se domníval, že pod vlivem alkoholu nebude. Odloženo po ústním jednání aplikací zásady „in dubio pro reo“. Dlužno dodat, že jsem se chtěl proti rozhodnutí odvolat, protože tento závěr je špatný. Tady nevzniká pochybnost, ale úplně chybí zavinění.
- Nezastavení na značku STOP: Řidič tvrdil, že zastavil a požadoval výslech svědků — policistů. Ti poskytli svoji výpověď, přičemž ani jeden nedokázal věrohodně odpovědět na otázku, jaký detail vozidla a okolí sledoval tak, aby mohli říci, že se automobil pohybuje. Jeden tvrdil, že se díval na kolo, což se ukázalo nesmyslné, protože na kola nemohl vidět. Druhý tvrdil, že sledoval pohyby řidiče v kabině a z jeho pohybů s ovládacími prvky vozidla neplynulo, že jej uvedl do klidu a opět rozjel. To také nemohlo obstát. Kromě toho, policisté jako svědci nevypovídali o tom, co sami viděli, ale pouštěli se do různých konstrukcí typu „kdyby zastavil, nemohl by se tak rychle rozjet“, což mělo za následek, že zmocněnec vyžadoval, aby správní orgán nebral část jejich výpovědi na zřetel. Správní orgán tak nemohl dostát své povinnosti zjistit stav věci a odloženo.
- Měření rychlosti městskou policií: Řidič si nejprve na bázi zákona o poskytování informací opatřil seznam úseků, které byly určeny MP pro měření rychlosti podle § 79 zákona 361/2000. V tomto dokumentu bylo místo měření popsáno pomocí čísel sloupů veřejného osvětlení. MP nebyla s to doložit, u jakého sloupu své měření prováděla a řidič namítl, že MP činí svoje úkony tak, aby nebylo možné přezkoumat jejich zákonnost. Odloženo.
- Vlastník vozidla byl popotahován pro to, že na čelní sklo svého vozidla umístil navigaci. Tím měl způsobit, že vozidlo bylo technicky nezpůsobilé k provozu, protože v zorném poli řidiče byla překážka. Bylo to velmi komické, protože údajně vyvíjela policie nátlak na úřad, aby byl viník potrestán, protože to byl tzv. potíživista a nic lepšího na něj policie nenašla. Správnímu orgánu se však nepodařilo prokázat, že navigace byla umístěna právě v jeho zorném poli, přičemž řidič k tomu, jak během jízdy navigaci vnímal a zda mu v něčem bránila, vytrvale mlčel.

Zde vidíme pět odlišných strategií (napadnout domnělou nezákonnost skutku, napadnout zavinění, napadnout důkaz (v tomto případě věrohodnost svědeckých výpovědí), napadnout zákonnost důkazu, vyvolat důkazní nouzi).

A jako bonus, stání na chodníku. Nikde není definováno, co je to chodník (podobně je to s pojmem „vozovka“). Úřad celkem správně argumentoval zmocněnci, že existence chodníků je skutečností obecně známou, ale nedokázal stravit argument, zda právě v místě, kde k údajnému přestupku došlo, bylo skutečně obecně známou skutečností, že ten „chodník“ je chodník a kde končí. Zejména zatvrzelost správního orgánu byla pozoruhodná; z úředníka nakonec vypadlo, že má stanovené striktní cíle na počet pozitivně uzavřených řízení (tedy s výběrem pokuty) i úspěšných odvolání. S navrženým řešením v podobě prekluze se spokojil, protože na to žádný cíl stanovený neměl.

4.3 Seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí

Poněkud opomíjený a na první pohled zbytečný akt. Pojem „podklady pro vydání rozhodnutí“ je zakotven v § 50 správního řádu a jedná se o všechno, co v průběhu řízení správní orgán shromáždil a lze to použít v řízení. Možnost seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí je popsána v § 36 odst. (3) spr. ř. Z hlediska provedení se tento akt podobá nahlédnutí do spisu, je to možnost a obviněný na to má právo, ale ne povinnost. O seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí vyhotoví úřad záznam do spisu, je také součástí rozhodnutí, takže pokud by se správní orgán ohledně poskytnutí přiměřené lhůty na seznámení s podklady cukal, prostě mu to nepodepíšeme.

Praktický přínos má tato záležitost dvojitý. Hovořili jsme o lhůtách, a pokud se chceme seznámit s podklady pro vydání rozhodnutí, musí nám na to být poskytnuta přiměřená lhůta. To je užitečné k prodloužení řízení. Dále se tím seznámíme se stavem spisu takovým, jaký bude použit pro vydání rozhodnutí a pokud si pořídíme kopie spisu, zajistíme si startovní bod pro koncepci odvolání. Někdy dokonce touto cestou vznikne i materiál do odvolání, protože správní úřad při horko-těžko-vypoceném odůvodnění rozhodnutí může sáhnout k nějakému důkazu, který ve spisu nebyl. Například se stalo, že správní orgán vypořádal požadavek na provedení místního šetření, které se mu pochopitelně dělat nechtělo tím, že jeden z úředníků jezdí inkriminovaným místem pravidelně z úřadu domů a tudíž to tam dobře zná (!!!). Byl z toho prima bod v odvolání, jehož součástí mmj. bylo, že výslech úředníka nebo nějaké záznamy z pravidelných úřednických cest nebyly ve spisu.

Chybný je postup, kdy úřad například na 9:00 nařídí ústní jednání a současně už v předvolání sděluje, že možnost seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí bude obviněný mít ve 12:30. Z toho je přesně vidět, jak uvažují. Už dopředu předpokládají, že veškeré důkazy navržené obviněným zamítnou jako nadbytečné, nepotřebné, námitky jako nedůvodné a prostě mu napapí pokutu, protože my jsme úřad a ty občane drž hubu a moč a hlavně koukej platit pokuty do obecní kasy.

4.4 Rozhodnutí

I naprosto ignorantský účastník správního řízení by měl maximálně zpozornět, pokud spatří papír s nápisem „rozhodnutí“. Rozhodnutí je to, čím se ukládá povinnost, omezují práva a podobně. Stává se občas, že si dement stěžuje, že „rozhodli o přestupku bez něho a před měsícem mu přišel nějaký papír“. To je přímo už na odeslání do bohnické ambulance. Žijeme ve státě, který přijal doktrínu silničního fašismu. To vyžaduje od všech maximální pozornost a připravenost.

Úřad by měl do 60 dnů vydat rozhodnutí, lhůta je pouze pořádková a nemá právní účinek. Rozhodnutí v přestupkových věcech je vždy písemné. Rozhodnutí obsahuje výrokovou část, odůvodnění a poučení. V odůvodnění se uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí. Pokud se úřad s námitkami účastníků nevypořádal vůbec nebo je prostě zamítl bez důvodu, zakládá to východisko pro odvolání (nedostatek důvodů). Dále viz § 68 správního řádu.

§ 69 obsahuje formální náležitosti rozhodnutí. Úřady se často nevypořádají s § 69 odst. (3) přesně podle zákona, ale posílají scan dokumentu v podobě, v jakém by šel poštou. Rovněž bod do odvolání, byť takový slabší.

V právní moci je rozhodnutí, které bylo oznámeno (viz § 72 spr. ř., typicky doručeno poštou nebo do datové schránky) a proti kterému nelze podat odvolání.

4.5 Odvolání

Odvolání v přestupkových věcech upravuje § 81 zákona o přestupcích a dále spr.ř. §§ 81 až 88. Skutečnosti

Podobně jako při správním řízení, neexistuje kuchařka, jak napsat správné odvolání. Většinu východisek pro odvolání jsem již výše zmínil. Pokud někdo až do tohoto okamžiku váhal involucovat zmocněnce, doba mezi rozhodnutím a odvoláním je poslední příležitost.

Postup podání odvolání je takový:

- odvoláváme se k orgánu, který je uveden v poučení (místně příslušný krajský úřad, v Praze Ministerstvo dopravy).
- odvolání adresujeme orgánu, proti jehož rozhodnutí se odvoláváme (magistrát, úřad města)

- správní orgán I. stupně předá spis spolu se svým stanoviskem do 30 dnů odvolacímu správnímu orgánu
- správní orgán I. stupně může využít postupu podle § 87 (tzv. autoremedura), napadené rozhodnutí sám zrušit. Proti tomuto kroku se nelze odvolat.

4.6 Postup odvolacího orgánu:

- může zrušit napadenou část rozhodnutí nebo celé rozhodnutí a řízení buď zastavit, nebo vrátit věc k novému projednání správnímu orgánu I. stupně s tím, že vysloveným právním názorem je správní orgán I. stupně vázán. Proti novému rozhodnutí se lze odvolat.
- může část rozhodnutí změnit, ovšem pouze za podmínek podle § 90 odst. (1) pís. c), přičemž nemůže rozhodnutí změnit v neprospěch odvolatele
- proti rozhodnutí odvolacího správního orgánu se nelze dále odvolat, lze jej pouze soudně přezkoumat

Dodatek: Pakliže budete odvolání psát sami, napište to prostě tak, jak vám zobák narost. Jsme laikové, nevystudovali jsme práva, a to ani v Plzni.

4.7 Zastupování

Podle § 33 správního řádu si může účastník zvolit zástupce. Zastoupení probíhá na základě plné moci, která je písemná nebo může být nadiktována do protokolu. Musí obsahovat sdělení, že zmocněnec je oprávněn za účastníka v řízení jednat. V téže věci může mít účastník současně pouze jednoho zmocněnce, počet „sériově“ řazených zmocněnců omezen není.

1 As 32/2009—58 — problematika vypovězení plné moci.

1 As 27/2011—81 — zmocněnec v cizině, „materiální“ pohled na neaktivního zmocněnce

Jinou formou zastupování je ustanovení opatrovníka podle § 32. Toto právo využije správní orgán v případě, že se mu nedaří doručovat a uplatnění fikce nevede k cíli.

Kapitola 5

(Ne)podání vysvětlení

Základní myšlenkou tohoto článku je, že jedním ze základních práv občana je právo odmítnout podat vysvětlení úřadům, tedy důkaz svědeckou výpověď proti sobě nebo proti osobám, kterým by v důsledku poskytnuté výpovědi vzniklo nebezpečí stíhání pro trestný čin, správní delikt nebo přestupek.

Ve společnosti vznikl v důsledku předloňského „tažení proti osobě blízké“ nesprávný dojem, že toto právo už neexistuje, přinejmenším v dopravních věcech, a ono to tak není. Odepření podání vysvětlení je totiž jedním ze základních práv garantovaných ústavou. Žádná „osoba blízká“ s tím nemá co dělat, je to právo neobviňovat sám sebe a své blízké, a toto právo má silné historické kořeny směřující přímo k podstatě západní společnosti. Odepření podání vysvětlení bude nadále platná strategie u přestupků, které nebyly zjištěny automatickým systémem bez obsluhy (představte si pod tím, co chcete), nejednalo se o parkování, anebo již probíhá přestupkové řízení v jakékoli věci a vy jste v něm podezřelým, obviněným nebo svědkem. I v případě uvedených přestupků, na které dopadá sankce za správní delikt, je odepření podání vysvětlení užitečné, protože když se přiznáte, je to přestupek a za přestupek jsou body. Ve všech možných případech můžete s úřadem nespolupracovat a nepodat mu výpověď, protože byste tím mohli způsobit nebezpečí postihu sobě nebo osobám, jejichž újmu byste pocít'ovali jako sobě vlastní. Dokonce se domnívám — a klidně mě v diskusi ukamenujte — že u systémů stojících na amorálním základě (fašismus, komunismus, český eurosocialismus) by občan neměl spolupracovat s úřady nikdy a za žádných okolností, protože není právní stát a není dána záruka, že úřad nebo policie jeho výpověď použije za účelem spravedlivého rozhodnutí.

Vysvětlení mohou po občanu požadovat policisté, obecní policie (strážníci) a správní orgány konající řízení o přestupku, nejčastěji magistráty, radnice, městské a obecní úřady. Policie podléhá dohledu svých interních kontrolních orgánů a z uvedených institucí je nejkorektnější. Proto se postupy PČR nebudeme zabývat do detailu. Policie přece jenom vyšetřuje občas skutečné trestné činy a sem tam chytrá grázly, její jednání aspoň občas zavání ochranou zájmů slušných lidí, což se o policiích obecních a správních odborech magistrátů tvrdit nedá. Cílem tohoto návodu není stavět občany proti policistům nebo dávat grázlům do ruky vodítko, ale ukázat slušným lidem, jak klást odpor úřední buzeraci.

Tato revize článku o odmítání spolupráce s úřady nahrazuje předchozí díly FSM a má zapracovány následující upgrade:

- legislativní změny v letech 2008 až 2012
- nové metody, které vyvinuli úředníci, aby upevnili svou moc
- praxe vlastní i těch čtenářů D-F, kteří přišli s úřady do styku

Nyní uvedu jednu větu, kterou si všichni pamatujme. Nemění na ní žádná skutková švindlpodstata správního lžideliktu vylobbovaná bývalým esenbákem a kdybyste měli zapomenout úplně všechno, pak tohle prosím nikoli:

Důležité

„V souladu s článkem 37 Listiny základních práv a svobod odpírám výpověď v této věci.“

5.1 Vysvětlení požaduje Policie České republiky

Policista je oprávněn vysvětlení požadovat a občan je oprávněn jej odepřít. V případě odepření podání vysvětlení PČR je možno se odkázat se na celý odstavec 3 § 61 zákona č. 273/2008 a toto vyjádření dále nerozvádět. Není třeba specifikovat důvod. Stačí tedy říci, že nebudete podávat vysvětlení.

Řečí zákona:

(3) Podání vysvětlení nesmí být od osoby požadováno, pokud by tím porušila zákonem stanovenou nebo státem uznanou povinnost mlčenlivosti, ledaže by byla této povinnosti příslušným orgánem nebo tím, v jehož zájmu tuto povinnost má, zproštěna. Osoba může vysvětlení odepřít pouze, pokud by jí sobě nebo osobě blízké způsobila nebezpečí trestního stíhání nebo nebezpečí postihu za správní delikt.

Na závalu není poslední věta, která o přestupku nehovoří. Z hlediska evropské legislativy je přestupek **druhem trestného činu**, od kterého se liší pouze intenzitou nezákonného jednání. Kromě toho, když vás policie otravuje a požaduje vysvětlení, nemůžete vědět, zda její činnost bude rezultovat v podezření z přestupku, trestného činu nebo čeho vlastně.

Kromě požadování vysvětlení „v terénu“ může policie osobu vyzvat, aby se někam dostavila k podání vysvětlení. Dostaví-li se osoba na základě výzvy, je policista povinen s touto osobou sepsat bez zbytečného odkladu úřední záznam o podání vysvětlení. Nevyhoví-li osoba bez dostatečné omluvy nebo bez závažných důvodů výzvě, může být předvedena. Policista je povinen **před** provedením úkonu poučit osobu o právních důvodech provedení úkonu, a jde-li o úkon spojený se zásahem do práv nebo svobod osoby, také o jejich právech a povinnostech (§13 zákona O policii ČR). Důležité je zde slovo „před“.

Nejčastější formou požadování vysvětlení na řidiči od policie patrně bude vyžadování různých informací, které mají napomoci k pozdějšímu obvinění z přestupku.

5.2 Předvolává městská policie podle zákona č. 553/1991

Stejně tak v případě policie městské, je třeba se odkázat na celý odst. 4 § 11 zákona 553/1991.

Oprávnění požadovat vysvětlení

(1) Strážník je oprávněn

a) **požadovat potřebná vysvětlení od osoby, která může přispět** k objasnění skutečností důležitých pro odhalení přestupku nebo jiného správního deliktu nebo jeho pachatele, jakož i ke zjištění skutečného stavu věci,

b) vyzvat **osobu podle písmena a)**, aby se ve stanovenou dobu dostavila na určené místo k sepsání zápisu o podání vysvětlení,

c) vyzvat osobu podle písmena a), aby předložila doklady potřebné ke zjištění skutečností podle písmena a).

...

(3) Osoba je povinna výzvě podle odstavce 1 vyhovět.

(4) Vysvětlení může odepřít pouze osoba, která by jí sobě, svému příbuznému v pokolení přímém, svému sourozenci, osvojiteli, osvojenci, manželu nebo druhu anebo jiným osobám v poměru rodinném nebo obdobném, jejichž újmu by právem pocít'ovala jako vlastní, způsobila nebezpečí trestního stíhání nebo nebezpečí postihu za přestupek.

(5) Vysvětlení nesmí být požadováno od osoby, která by jí porušila státem uloženou nebo státem uznanou povinnost mlčenlivosti, ledaže by byla této povinnosti příslušným orgánem nebo tím, v jehož zájmu tuto povinnost má, zproštěna.

(6) Strážník je povinen osobu **předem** poučit o možnosti odepřít vysvětlení podle odstavců 4 a 5.

...

(9) Nevyhoví-li osoba bez dostatečné omluvy nebo bez závažného důvodu žádosti nebo výzvě podle odstavce 1, může být předvedena.

(10) Zápis o podaném vysvětlení musí být s osobou sepsán bez zbytečného odkladu.

Postavení policie městské dále komplikuje fakt, že podle zákona nemá právo předvolávat občana na určené místo a v určenou dobu k podání vysvětlení, ale pouze k sepsání zápisu o podání vysvětlení. Pokud obdržíte výzvu, musí na ní být tato formulace. Pokud je tam jiná formulace, pokouší se MP uskutečnit něco, na co nemá podle zákona právo.

Konkrétní formulace věty, kterou můžete obšťastnit městskou policii, bude pak znít: „V této věci nebudu podávat vysvětlení.“ Daleko praktičtější se však jeví výzvu MP prostě ignorovat. Pokud se na výzvu bez řádné omluvy nedostavíte, můžete být toliko předveden. Nicméně nevím o případu, že by MP někoho za účelem podání vysvětlení předvedla, a i kdyby se to stalo, tak i poté můžete odepřít podat vysvětlení.

Určitou formou výzvy k podání vysvětlení městské policii jsou lístečky za stěrač, které (podle mého názoru v rozporu s hned několika zákony) umísťují strážníci na automobily, o kterých se domnívají, že byly špatně zaparkovány. I tuto výzvu můžete s radostí ignorovat, protože není prokazatelné, zda vám byla doručena. Navíc tam také absduje poučení. Kromě toho na ní zpravidla nestojí, jaká osoba podle pís. a) se má kam dostavit. Mohlo se například stát, že někdo šel kolem auta a vytřel si s lístečkem řiť.

Jinou formou, kterou se obecní policie domáhají vysvětlení, je zasílání drsně se tvářící výzvy k podání vysvětlení, kde je vlastník vozidla pod hrozbou různých sankcí nabádán k tomu, aby identifikoval osobu, která v určitý den, datum, čas řídila jeho vozidlo a tuto osobu odeslal na MP k podání vysvětlení. Dokument obsahuje například větu „k podání vysvětlení se dostaví osoba, která řídila vozidlo 18.8.2008“. Tento druh výzvy také ignorujeme, protože není zřejmé, kdo je „osobou“ podle písmena a). Hrozí totiž jedna nepříjemnost. Pokud se na opičárnu dostavíte vy jako vlastník vozidla, MP z toho bude zkoušet dovodit, že jste vozidlo řídil. A nyní pozor, existuje judikát, který tento druh nepřímých důkazů posvětil (2 As 3/2004—70) a přehnaná ochota není tedy na místě.

5.3 Předvolává správní orgán

V případě kontaktu se dopravním odborem magistrátu nebo obecního úřadu platí totéž, tentokrát se odkazujeme na celý odstavec 1 § 60 zákona 200/1990 O přestupcích.

(1) Každý je povinen podat správním orgánům nezbytné vysvětlení k prověření došlého oznámení o přestupku; podání vysvětlení může být odepráno, jestliže by takovým osobám nebo osobám jim blízkým (§ 68 odst. 4) hrozilo nebezpečí postihu za přestupek, popřípadě za trestný čin nebo by porušily státní nebo služební tajemství anebo zákonem výslovně uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti.

Dále je vhodné znát § 55 správního řádu — Důkaz svědeckou výpovědí

(5) Správní orgán svědka před výslechem poučí o důvodech, pro které nesmí být vyslýchán, o právu odeprát výpověď, o jeho povinnosti vypovídat pravdivě a nic nezamlčet a o právních následcích nepravdivé nebo neúplné výpovědi.

V okamžiku, kdy se předvolaný začne bezhlavě ohánět „osobou blízkou“, vloží úřadům do ruky vodítko, popsané v občanském zákoníku takto:

§ 116

Osobou blízkou je příbuzný v řadě přímé, sourozenec a manžel; jiné osoby v poměru rodinném nebo obdobném se pokládají za osoby sobě navzájem blízké, jestliže by újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá důvodně pocítovala jako újmu vlastní.

Zde vzniká několik odlišností proti předchozím dvěma případům obou policií: můžete být pokutován částkou 5.000 Kč.

(2) Tomu, kdo se bez závažných důvodů nedostaví na výzvu ke správnímu orgánu k podání vysvětlení podle odstavce 1, nebo tomu, kdo bezdůvodně podání vysvětlení odmítá, může správní orgán uložit pořádkovou pokutu až do výše 5 000 Kč.

Podávat vysvětlení je zde povinen každý, nikoli pouze osoby, které by mohly pomoci objasnit nějaký skutek. Odmítnout podat vysvětlení není možné bezdůvodně. Zákon však nestanovuje, co může být důvodem a práva jsou nezciizitelná, tudíž je úřad nemůže zkoušet zciizit tím, že jste neudal důvod nebo důvod nebyl dost plauzibilní. Správní orgány také ve zvýšené míře požadují vysvětlení písemně, dokonce vyzývají občany k tomu, aby jim písemně pomocí udávacího formuláře sdělili údaje o jiných osobách, které by pak mohly obvinít z přestupku. Zde platí to samé jako pro podání vysvětlení prezenční.

5.4 Tzv. „řešení problému osoby blízké“ po 19.1.2013 (správní delikt)

Jedná se o zákonné opatření, které zpoplatňuje využití práva nevypovídat v určité podskupině přestupkových věcí. Zavádí se povinnost provozovatele vozidla zajistit, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem. Zavádí se skutková podstata správního deliktu spočívajícího v tom, že provozovatel nesplnil výše uvedenou povinnost, jakkoli je to absurdní. Pokuta tak bude hrozit v případě, že provozovatel vozidla nebude chtít či nebude moci identifikovat řidiče vozidla v době spáchání přestupku, ovšem bez hrozby trestných bodů.

Jaká bude konkrétní aplikační praxe těchto ustanovení, se ukáže teprve časem. V případě, které zákon uvádí (automatizovaný prostředek, parkování, má znaky přestupku), bude sice možné použít odepření výpovědi v přestupkovém řízení, ale nebude to účinný postup, protože pak bude uplatněna odpovědnost za správní delikt. Momentálně není ani jasno, jaké opravné prostředky připadají v úvahu, jak je definován „automatizovaný technický prostředek používaný bez obsluhy“, co se bude dít, pokud provozovatel shledá výzvu podle § 125h nezákonnou (protože v ní něco chybí, například popsání jednání nemá všechny znaky přestupku) a další aplikační záležitosti, kolem kterých bude ještě veselo. Jediné, co je momentálně jisté je předpoklad, že úřady příslušná zákonná ustanovení vyloží tak, aby to bylo maximálně výhodné pro ně a vyžádaly co nejvíce peněz na pokutách.

Mimoto, aby to nebylo tak snadné, existující judikatura nasvědčuje tomu, že i v případě správního deliktu musí správní orgán prokazovat materiální aspekt a pro trestnost správního deliktu platí totéž co pro trestnost trestného činu, takže představa, že úředníci budou posílat složenky a prachy poplynou samočinně na účet je lichá. V neposlední řadě, sám text zákona není právě jednoznačný. Do doby, než tento zákon, dítě poslance Stanislava Humla, sežvýkají procesy české justice, na jejichž konci projde testem ústavnosti, je třeba praktikovat následující workaround.

Pro uvedené případy (typicky parkovací delikty, přestupky zjištěné automatickými radary a systémy hlídajícími průjezd na červenou) je naopak řešením poskytnutí výpovědi úřadům, a to výpovědi takové, která k ničemu není. Existuje dvojí postup:

A. Z pozice provozovatele označíme (jménem a adresou) osobu, pro kterou platí obě následující podmínky a ustojí povrchní zkoumání úřady, tedy dostatečně věrohodně:

- nelze zjistit, zda existuje
- nelze ji kontaktovat

Prakticky tuto podmínku splní vhodná kombinace jmen a adres, které najdeme v různých rejstřících. Zvolíme nějakého cizince, který spolehlivě nebude v evidenci obyvatel, a přiřadíme mu adresu, kterou zjistíme pomocí služeb jako mapy.cz, a to nejlépe nalezením nějaké velké firemní budovy nebo paneláku. Nepravdivá výpověď při podání vysvětlení je sice přestupkem, nicméně zde by správní orgán musel prokázat, že vaše výpověď je úmyslně nepravdivá, tedy například že paní Ursula Fick von Hinten, bytem Praha, Lomnického 3 vám při zapůjčení vozidla skutečně nepředložila doklady s tímto jménem, což je nemožné.

B. Z pozice provozovatele označíme (jménem a adresou) osobu, pro kterou platí obě následující podmínky:

- existuje a je se záměrem seznámena
- vypoví, že vozidlo neřídila

Tím se celá záležitost dostane na rovinu tvrzení proti tvrzení a správní orgán nebude bez dalšího moci naplnit svoji zákonnou úlohu zjistit skutečný stav věci tak, aby o něm nebylo důvodných pochybností. Je to méně jisté než postup A.

Pokud se vám zdá, že lhát úřadům je podlé, pak vězte, že prolobbování účelových a zjevně protiústavních zákonů útočících na základní lidská práva je neméně podlé. Udávat manželku je samozřejmě také podlé a mříí to přímo na kořeny hodnot slušné společnosti. A vy se k nim chcete chovat férově? Hovno. Neměli si začínat, vy jen záplatujete pytel, který oni ušili.

5.5 Firemní vozidla

Zde je objektivní odpovědnost provozovatele v podstatě již zavedena. Pokud se zástupce právnické osoby přizná, že neví, komu bylo vozidlo svěřeno a nařízena jízda, je právnická osoba postihnutelná pro porušení § 10 odst. (1) pís. d) zákona a bude se jednat o správní delikt.

Chybou je tedy prohlásit, že nevíme, kdo vozidlo řídil. To rezultuje v pokutu. Zde se nabízí trojice východisek:

- a) udat takovou osobu, jejíž totožnost úřadu k ničemu není (nelze zjistit, zda existuje, nelze ji kontaktovat, vypadá to věrohodně)
- b) účelově udat existující osobu, která je se záměrem seznámena a ví, jak se chovat. Tato pak předvolána a úřadu sdělí, že vozidlo toho dne od PO převzala, ale později jej zapůjčila jiné fyzické osobě, k jejíž identitě nebude vypovídat. V tom případě už nelze aplikovat ustanovení o správním deliktu právnické osoby, protože PO svým povinnostem dostála.
- c) mimoto, jakkoli to zní někomu zvláštně, právnická osoba má také osobu blízkou. Tedy, jako zástupce právnické osoby víme, komu bylo vozidlo svěřeno, ale k jeho osobě nebudeme vypovídat, protože je osobou blízkou naší právnické osobě. Tento poslední postup je poměrně raritní a netestovaný, nicméně je to také cesta.

Rozsudek [1 As 21/2011—52](#) ukazuje, na co je třeba dávat pozor. Dále viz [článek našeho spolupracovníka BorKura](#).

Poměrně hodně otázek směřuje k tzv. knize jízd. Za posledních 5 let mi není znám případ, kdy by si správní orgán ve věci dopravních přestupků být jen vyžádal od finančního úřadu knihu jízd, natož aby na ni dosáhl. Zato je mi známo, že si ji úřad vyžádal od firmy na komunikačním levelu bejvalej fízl-bejvalej fízl a dostal ji. Ve správním sestřeleno, důkaz byl získán mimo řízení a v rozporu se zákonem. Fízl kolaborant odměněn finančním postihem za vynášení dokumentů z firmy bez vědomí vedení.

5.6 Obvyklý průběh podání vysvětlení

Zákonný průběh podání vysvětlení by měl být následující:

1. Úředník nebo policista požaduje předložit občanský průkaz
2. Úředník nebo policista poučí předvolaného o možnosti odepřít výpověď a případně o dalších právních následcích výpovědi
3. Předvolaný stvrdí svým podpisem, že byl poučen
4. Úředník vznesle svoje dotazy, zpravidla přitom předloží nějaké dokumenty k upřesnění svých požadavků, například fotografii z radaru
5. Předvolaný sdělí skutečnosti nutné k objasnění přestupku anebo odmítne výpověď
6. Úředník sepiše úřední záznam o podání vysvětlení
7. Předvolaný je seznámen se záznamem
8. Předvolaný je propuštěn

Musím zde poukázat na to, že existuje rozdíl mezi podáním vysvětlení podle § 137 správního řádu a ústním jednáním o přestupku ve správním řízení podle § 49 správního řádu. To druhé slouží nejen k zjištění skutečností rozhodných pro další průběh řízení, ale především k tomu, aby účastník řízení uplatnil svá práva. Občas se stane, že správní orgán předvolá řidiče k podání vysvětlení a pak to prohlásí za ústní jednání. Záznam z podání vysvětlení nelze použít jako důkazní prostředek.

Někdy je podání vysvětlení používáno jako záminka k tomu, aby se podezřelý řidič dostavil na pendrekárnu, kde po něm však žádné vysvětlení nechtějí. Neformálně je mu sděleno, „co na něj mají“, nějaké epileptické snímky z lidarů například, a je po něm požadováno převzetí pokutového bloku, přičemž je mu vyhrožováno vyšší pokutou ve správním řízení, úhradou nákladů řízení a tak dále. Takovým praktikám je třeba vystavit rozhodné stop.

5.7 Triky úřadů

5.7.1 Zamlčování poučení

Především na městských policích a obecních úřadech se úředníci snaží zákonný postup různým způsobem obejít, protože je to pro ně pohodlnější, většina občanů není příliš informovaná a samotným úředníkům se příliš nehodí poučovat poddané, pardon, občany, o jejich právech, protože z pohledu úředníka občan má pouze dvě práva — držet hubu a vydělávat na jeho plat. Pochopitelně není příliš taktické poučovat někoho ještě před podáním výpovědi o tom, že ji podávat nemusí, protože co kdyby to udělal?

Poučení předvolaného o jeho právech je proto prováděno formálně nebo je vydáváno za bagatelní administrativní úkon. Většinou je poučení zataveno ve fólii nebo dokonce nalepeno na zdi (hustě popsaná A4, obsahuje i informace pro postup, kdy je předvolán mladistvý). Vám je přistrčen jakýsi papír a sděleno, „tady to podepište“. Tento akt se může uskutečnit dokonce až po vlastním podání vysvětlení, pak je význam poučení bagatelizován, „to je jako že jste byl poučen“.

Pokud se úředník vptává a nepoučil, je nutno se úředníka dotázat, zda již podání vysvětlení započalo a pokud je odpověď kladná, upozornit ho na jeho zákonnou povinnost, případně na důsledky, které pro jeho osobu může porušování zákona mít. Pokud se jedná o podání vysvětlení správnímu orgánu, podáme na místě stížnost podle § 175 správního řádu. V případě postupu podle zákona o obecní policii si poznamenáme číslo strážníka, který nepoučil a stížnost podáme později k rukám starosty obce.

Jinou alternativou je nechat akt podání vysvětlení doběhnout do konce a až na konci odmítnout podepsat potvrzení, že jste byli předem poučeni (protože se tak nestalo předem), současně do zápisu uvést, že jste před podáním vysvětlení nebyli poučeni ve smyslu zákona. Tím nastane pat, protože získaný důkaz je bezcenný.

Důležité

Protože jste odmítl vypovídat, úřední záznam ideálně obsahuje kromě zákonem daných náležitostí pouze jedinou větu, a ta se týká právě toho, že jste odmítl podat vysvětlení.

5.7.2 Výhrůžky a psychologie

Na magistrátech je silná tendence peníze z předvolaného vydojit stůj co stůj. Dosud známé postupy:

- vyhrožování předvoláním celého příbuzenstva, patrně po vzoru gestapa, které také rádo zatýkalo, zavíralo a popravovalo příbuzné. Zde úředník spekuluje na to, že nechcete obtěžovat příbuzné chozením po úřadech, takže si je vezme jako rukojmí. Takový pokus samozřejmě popište v úředním záznamu. Je nutné instruovat příbuzné o možnostech odepření podání vysvětlení a možnosti náhrady nákladů, které jim vzniknou, dále jim celý problém předložit jako výzvu, aby je to bavilo a neměli zábrany na úřad jít a vyfakovat je tam.
- úmyslné protahování celého aktu a skryté výhrůžky jako „zdržujete jen sám sebe“. Zde je třeba mít na paměti, že i úředník chce jít domů, mezitím potřebuje vydělávat peníze pro své mecenáše, takže jeho to bolí dvojnásob. Čas strávený na úřadě prostě oželíme, oni stejně pracují v 7-15 módu, takže to nemůže dlouho trvat.
- úskok zvaný bagatelizace. Úředník se tváří mile, říká, že on musí jen „sepsat nějaké papíry“, o přestupku že budou rozhodovat jiní apod. Až potud je to samozřejmě pravda. Nejste ostražití, podepíšete mu to, poskytnete výpověď, za týden vám přijde rozhodnutí o přestupku. „Jiní“ rozhodli na základě důkazu, který jste jim podal a vás už k tomu nepotřebovali, protože měli všechno, co potřebovali. Obrací se na mně dost lidí, kteří jim to sežrali, ale nedá se s tím většinou už nic dělat.
- „love bombing“, při kterém je vám vmeteno do tváře, že nechováte čestně, „jako chlap“ apod. Tuto dnes již výrazně minoritní techniku si oblíbili zejména staří brunátní bývalí policisté, které z různých důvodů propustili od policie a teď mají nový výnosnější d'olík. To úplně ignorujte.
- úmyslné sdělování dezinterpretací, jako „já žádný poučení provádět nemusím“, „manželka není osoba blízká“ apod. Zde úředník spekuluje na to, že nemáte po ruce žádný zákon, abyste si to ověřil, znejistíte a kapitulujete. Někdy v tom není úmysl, ale zjevné mezery v kvalitaci.
- obchodní nabídka, ta může být pololegální i nelegální. Patrně se nesetkáte s požadavkem o úplatek, to se dělá jinak, většinou pomocí proxy, který zajišťuje důvěryhodnost a bezpečnost obou stran. Nabídka například může znít, že vy to nebudete komplikovat a za odměnu dostanete jen mírnou pokutu, třeba za nesprávné parkování. Pro magistrát je takový obchod několikanásobně výhodný - jednak neztratí čas neproduktivní činností a z pokuty nemusí odvádět sjednané procento firmě, která jim pronajala radar. Úředník také nemusí nikde vysvětlovat, proč mu sklouzl jeden případ z lopaty.

5.8 Chyby na straně uživatele

Uživatelé FSM se často dopouštějí následujících chyb:

- říkají, že neví, kdo jejich auto řídil. Špatně. Hrozí pokuta 5.000 Kč, protože podle zákona o přestupcích se přestupku se dopustí ten, kdo jako provozovatel vozidla nezná údaje o totožnosti osoby, které svěřil nebo přikázal vozidlo k řízení. Kvalita protivníka roste, úřady se už naučily s tímto skoro zapomenutým ustanovením pracovat.

Důležité

Rozsudek 1 As 21/2011—57 — věta „nevím kdo řídil“ je prostě špatně.

- říkají, že něco provedla osoba blízká. Špatně, protože 1. nač jim to usnadňovat 2. v případě, že se prokáže, kdo vozidlo řídil, hrozí postih za nepravdivou výpověď. Je povinností úřadů si zjistit, kdo vozidlo řídil, zda se vůbec jedná o dané vozidlo, kdy a kde. Morální a správné je se na nemorálních křižáckých taženích českých úřadů nepodílet a toliko a pouze odepřít výpověď.
- pošlou na prvotní „podání vysvětlení“ zástupce. To je nesmysl a hrozí za to pokuta. Předvolaná osoba je povinna se na výzvu dostavit. Pokud je již zahájeno správní řízení s konkrétní osobou, pak je situace jiná, ale podání vysvětlení zpravidla správnímu řízení předchází a v tomto okamžiku každý jedná sám za sebe.
- přecenění dopadů práva nevypovídat. Pokud odmítnete spolupracovat s úřadem, způsobíte tím důkazní nouzi, kterou úřad může úspěšně překonat obstaráním různých jiných důkazů, takže „to neskončí“. I bez vaší výpovědi může nasbírat dostatek důkazů k tomu, aby vydal rozhodnutí a odůvodnil ho. Jako důkaz mohou posloužit jiné svědecké výpovědi, znalecké posudky, předchozí výpovědi apod.

5.9 Crowd management

Městské policie a správní orgány praktikují masový přístup, říkám tomu „crowd management“. V podstatě jim nezáleží na jednotlivých případech, jde jim o to, aby se vcelku vybralo dost. Pokud tedy narazí u jednoho předvolaného na odpor a nemají na jeho osobě nějaký speciální zájem („známá firma“, oponent magistrátu apod.), raději ho nechají být, protože za dveřmi už stojí další, který rád zaplatí, protože neumí klást odpor. Celý ten systém je tak nastaven na průměrného joudu, který platí a nemyslí, a jakýkoli odpor nebo odchylka od normálu způsobí, že se více nebo méně zadrhne. Policie si zpravidla „crowd management“ nemůže dovolit, protože její činnost má charakter skutečného a zákonného vyšetřování.

Kapitola 6

Aktivní přístup k délce řízení

Cílem aktivního managementu délky trvání správního řízení (AMTS) je dosáhnout toho, aby zanikla odpovědnost za přestupek. Prekluzivní lhůta je jeden rok. Po této lhůtě nelze přestupek projednat.

Cílem aktivního managementu délky trvání správního řízení (AMTS) je dosáhnout toho, aby zanikla odpovědnost za přestupek. Prekluzivní lhůta je jeden rok. Po této lhůtě nelze přestupek projednat.

Podstatu AMTS popsal velmi výstižně poslanec zmr. Chvojka, když předkládal poslancům návrh k prodloužení prekluzivní lhůty na dva roky:

Vezmeme-li v úvahu možné a stále se množící obstrukce při projednávání přestupku nebo u mnohých přestupků i pouhou jeho právní kvalifikaci, dochází často k případům, že přestupek po uplynutí jednorocní lhůty zůstává nepotrestán.

Protože s tím soudruha poslance jeho kolegové vyhodili, promineme soudruhovi terminologické nepřesnosti, jako že využívání platných ustanovení zákona, pro která nejspíš taky zvedal hnát, nazývá obstrukcemi. Důvod, proč ostatní poslanci jsou tak odmítaví k plošnému prodlužování promlčecí lhůty, je prostý. Oni sami sice mají imunitu, ale jejich komunita, kamarádi, rodinní příslušníci a dokonce i novodobí feudálové jako Pavel Dlouhý těží z toho, že mají vliv na úřady a úředníky, pomocí šedých eminencí jimi manipulují a jejich dominantní strategií je právě řízené promlčení. Pro nás, kdo vlastní úředníky nepaseme, je zde konzervativnější přístup.

Obecně stojí AMTS na těchto nožičkách:

1. Maximalizace lhůt
2. Volba správného způsobu doručování
3. Způsobování procesních problémů
4. Správně načasovaná námitka podjatosti

Bohužel, k jednotlivým bodům nehodlám poskytnout detailní návod. Prostě googlete. Jako v celém správním řízení a při jeho jednotlivých úkonech, v každém okamžiku je třeba vědět, co dělám, proč to dělám, jaký to může mít efekt a jaké negativní následky. Protože tento článek je určen pro internet, je zde riziko, že dobře míněné rady budou aplikovány špatným způsobem a k újmě čtenáře, který i v dobré víře může napáchat velké škody, především sám sobě.

Nicméně, pokud jste jen průměrně bystrý, v předchozí sérii FSM 3.x jste jistě našli dostatek východisek pro AMTS.

Ad 1. Snad jen naprostý debil by například odesílal odvolání druhý den po obdržení rozhodnutí, když na to má dnů patnáct.

Ad 2. Vyčerpávajícím způsobem pojednal o tomto bodu náš kolega JJ, viz [10](#).

Ad 3. Velký potenciál pro AM nabízí řízení samo. Například:

- omluvy z jednání (viz dále, sekce Omluvenky), které úřad donutí stanovovat nové termíny pro jednání, v případě ústního jednání s pětidenním předstihem

- stanovení zástupce, viz [JJova stat'](#), případně účelové odvolání zástupce
- trvání na osobní účasti při provádění důkazů. Sehnat dohromady obviněného, postupně tři policajty jako svědky (samozřejmě chodí svědčit, jen když jsou ve službě, jinak na to dlabou), pět svědků, které jste navrhl vy a úřad se nevyzul z nutnosti je vyslechnout atd. zabere nějaký čas. Do toho nějaká ta omluvenka.
- trvání na osobním seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí, plus vyžadovat nějakou dobu na seznámení se s nimi.
- odmítání součinnosti a pasivita v řízení tam, kde je to účelné
- činit podání, která postrádají nějaké formální náležitosti, což vyvolá postup podle § 37 odst. (3) správního řádu.

Ad 4. Pojem podjatosti úřední osoby nalezneme v § 14 správního řádu. Ani zde neposkytnu detailní návod, protože účelovost takového postupu by byla zřejmá a námitka podjatosti se také musí užívat s rozvahou a s mírou. Zdrojem podjatosti zcela nepochybně je, že úředník rozhoduje o majetku jeho zaměstnavatele, protože pokuta je příjmem obce, která ji vyměřila. Aktuální judikatura se sice k tomuto konstatování nekloní, ale otázkou je, jak by soudní přezkoumání absolvovala situace, kdy je plat úředníků např. refundován firmou, která obci pronajala radary. Nicméně, my nechceme napadat podjaté úředníky, my chceme čas a ten námitka podjatosti přináší, neb napadená osoba musí zanechat své blahodárné činnosti na poli českého silničního fašismu a musí konat nadřícený, který námitku posoudí a zamítne. Námitka podjatosti je samostatným podáním, dosud praktikovaný postup zahrnutí námitky podjatosti do odvolání nepřináší optimální výsledky.

Usnesení [1 As 19/2010—95](#) — podjatost, obsahuje některé rozšiřující výklady k podjatosti úředních osob ve správním řízení

6.1 Omluvenky

Z jednání, na které byl účastník předvolán (§ 59 správního řádu) je samozřejmě možné se omluvit. Omluvit se lze i z úkonů jiných. § 74 zákona o přestupcích hovoří v případě neúčasti na jednání o náležité omluvě a důležitých důvodech. § 59 správního řádu pak o závažných důvodech, přičemž omluvit se je povinen bezodkladně a s uvedením důvodů. Povšimněte si, že někde nestojí, že se musí omlouvat předem, takže řádnou a bezodkladnou bude i omluva podaná po ústním jednání, například za situace, kdy se předvolaný nacházel na lůžku nebo v místech, kde není žádné dostatečně rychlé spojení se světem.

Rozhodují konkrétní okolnosti a posuzuje je správní orgán, přičemž i nadále platí zásada *in dubio pro reo*. Pokud má tedy správní orgán pochybnosti, že omluva není bezodkladná a náležitá, musí se s nimi buď vypořádat, anebo rozhodovat ve prospěch obviněného. Dalším vedlejším produktem autokracie při posuzování omluvenek je, že omluva, která byla dostatečná dostatečně pro první přeložení prvního ústního jednání, již nemusí být dostatečná i pro jeho další přeložení.

- [7 As 9/2009—66](#) — omluvenky v judikatuře NSS poprvé
- [7 As 28/2009—99](#) — omluvenky v judikatuře NSS podruhé
- [Článek na serveru profipravo.cz](#)

Zákon nestanovuje formu, jakou má být výpověď učiněna, tedy například telefonem, e-mailem nebo poštou. Z toho důvodu neobstojí obhajoba, že předvolaný nemohl jít na poštu, protože např. neměl během pracovní neschopnosti vycházky. Musel by to ještě okořenit tím, že nemá telefon ani internet.

Aktuální výklad, který správní orgány používají, je tento: Důležitým důvodem je zejména pracovní neschopnost, ošetřování člena rodiny, dovolená na zotavenou objednaná s časovým předstihem, událost rodinné povahy (svatba, pohřeb atd.) a účast na jednání před jiným správním orgánem. Nicméně, správní orgán není oprávněn šťourat se ve vaší diagnóze, protože je citlivým údajem (zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění) a tak si bude muset vystačit s tím, co mu řeknete nebo neřeknete. Prakticky osvědčený postup je, že se předvolaný v den ústního jednání odebere k lékaři, aby tam vyřídil nějaký odkladný úkon (např. předepsat pravidelně užívané léky, nechat napsat nějaké potvrzení) a současně si nechá vystavit potvrzení o návštěvě ordinace. Správnímu orgánu sdělí, že se jednalo o neodkladnou návštěvu z důvodu náhle vzniklých zdravotních obtíží. Pokud by se správní orgán dále pídil, nechť předvolá felčara jako svědka a i kdyby tak učinil a získal vaše svolení disponovat zdravotní dokumentací, tak stejně nemůže posoudit, zda rýma právě ve vašem případě je závažný nebo banální stav.

Hlavní problém s omluvenkami, resp. posuzování jejich důvodnosti je v tom, že účast obviněného na úkonech správního řízení je významným procesním právem a pokud úřad následně rozhodne v jeho nepřítomnosti, má to na celé řízení významný dopad. Omluvenkami doporučuji šetřit, protože situace, kdy se předvolaný už potřetí omlouvá, vyvolává ve správních orgánech nevoli a nepřiměřené reakce.

6.2 Pořádková pokuta

Zde je třeba upozornit na jedno riziko, které provází správní řízení a excesivní postupy v něm.

Pořádková pokuta hrozí tomu, kdo se bez omluvy nedostaví na předvolání ke správnímu orgánu a pořádková pokuta činí 50.000 Kč. Dále viz § 62 spr. ř.. Zde se nehovoří již vůbec o náležitostech takové omluvy, tedy zda má být řádná a zda má být podána včas, zmiňována je pouze absence omluvy. Obce před drahnou dobou identifikovaly v pořádkových pokutách dodatečný zdroj příjmu a některé jeví tendenci udělovat pořádkovou pokutu i za to, že se předvolaný na židli vrtěl, nicméně jejich nadšení rychle zchladlo. K ilustraci postoje obcí k problematice pokut a správnímu řízení jako takovému doporučuji tento článek a větu „Rozhodnutí o pořádkových pokutách navíc nejsou často přezkoumávána v rámci správního soudnictví, což může vést odvolací orgány k větší vstřícnosti při jejich potvrzování v rámci odvolacího řízení“ (autorství směřuje do prostředí lobbistické organizace Svaz měst a obcí).

Nález ústavního soudu č. **ÚS 1849/08**, který se kromě dostavení se na předvolání, pořádkových pokut a podávání vysvětlení k domnělým přestupkům dotýká mnoha jiných aspektů činnosti orgánů veřejné moci.

Mimochodem, pořádková pokuta hrozí i za nevhodné chování se k úředníkovi, který je veřejným činitelem. Jeden předvolaný například sdělil úředníkovi při podání vysvětlení po opakované výzvě, aby něco říkal, aby se opíchal do prdele. Zavánělo to pokutou, ale pak se ukázalo, že pan úředník zapomněl onoho alternativního jedince před podáním vysvětlení poučit a pak už byl tak rozčilený, že to nestihl doplnit. Tím se karta obrátila.

6.3 Postoupení správního řízení jinam

V praxi se často stává, že řidič vyžaduje přesunout správní řízení do místa bydliště. Taková možnost je zakotvena v § 131 správního řádu, nicméně správnímu orgánu nevzniká povinnost takto činit. Ustanovení § 6 reflektujícího zásadu ekonomičnosti řízení jim zpravidla nic neříká. Má to jednoduchý důvod. Nevybrali by peníze na pokutách.

Nicméně i žádost o postoupení kauzy jinam má své místo v AMTS, protože o tom musejí rozhodnout a to je na nějakou dobu zabaví.

Kapitola 7

Afterword

Vážení čtenáři, dílem 3.6 byla dokončen update série FSM týkající se dopravních přestupků. Zanedlouho se ještě k dopravní legislativě vrátím a to speciálně k správnímu deliktu fyzické osoby, tedy tzv. „receptu na osobu blízkou“. Mám totiž problém, a ten problém vám níže popíšu.

Staré díly FSM najdete [zde](#), [zde](#) a [zde](#).

V nové sérii FSM jsem se pokusil zohlednit vše, co vím o přestupkových věcech a dá se to publikovat bez následných škod. Někdy také operujeme v šedé zóně a šedá zóna tam zohledněna není. Přináším tedy laický pohled na celou záležitost, který bude jistě vhodným způsobem rozšiřován v diskusích, za což konstruktivním a zkušeným diskutujícím předem děkuji (hnidopichy a provokátory posílám současně tímto explicitně do prdele). Já jsem si s tím zatím vždy vystačil, přičemž moje úspěšnost ve správních řízeních je kolem 60%. Je to tím, že řadu případů jsem dostal v pokročilém stádiu a nedalo se s nimi moc nadělat.

Ale sám jsem neplatil žádnou pokutu a nemám žádné trestné body, a to jezdím jak mi zobák narost průměrně 5000 km za měsíc. Když to vezmete správně do ruky hned od počátku, šance na úspěch je velká.

Dnešním dnem také uzavíráme poradnu. Stávalo se v minulosti, že mi čtenáři D-FENSE posílali k posouzení svoje dopravní věci, a já je řešil tak rychle, jak to jen šlo, a to ve svém volném čase a zdarma. Bohužel se přitom ukázalo, že jen asi polovina zájemců o poradnu byla ochotna komunikovat obousměrně, tzn. ochotně přijímali rady a nechali si koncipovat dokumenty, ale na druhé straně nebyli ochotni sdílet usnesení a rozhodnutí správních orgánů, a to jak v případech úspěchu či neúspěchu. Takové dokumenty jsou přitom pro mě klíčové a poskytují zpětnou vazbu k použité argumentaci. Bez toho nemohu pomoci dalším. Těm zbývajícím klientům v poradně děkuji za příkladnou spolupráci. Když jsme to vyhráli, měli jsme radost a když ne, měli ji jiní, protože získané poznatky jsem zutilkoval v jiných případech.

Vím, že někteří čtenáři D-F se hájí v dopravních věcech velmi dobře a úspěšně a i oni byli natolik seriózní, že neváhali svoje zkušenosti sepsat do mailu a podělit se s ostatními, aby tím učinili jejich budoucí kroky efektivnější.

Dál asi čtvrtina klientů poradny, bez ohledu na to, zda byli či nebyli ochotní sdílet, prohrála svoji kauzu proto, že byli lajdáci. Ano, skoro všichni, kteří „to nedali“, to nedali proto, že se na něco důležitého vykašlali. Nechali úřad rozhodnout bez nich, mysleli, že to nějak vyhraje, nechali zaprotokolovat něco, co znělo skoro stejně, ale nakonec to dávalo jiný smysl, dokonce nechali proběhnout lhůtu na příkazu. Hlavní a neefektivnější FSM zásada, tedy taková, která plošně ovlivní nejvíce případů, by tak zněla: „Neserte na to!“

Organizace poskytující pomoc nebo poradenství v přestupkových věcech:

- Approved
  - [Resenipokut.cz](#)
  - [Obrana řidiče](#)
  - [Neplattepokuty.cz](#)
  - [Apropo](#)
  - [Spravnirizeni.eu](#)
- Bez referencí

- Přestupky v dopravě
- Dopravní právo

Poradna tedy končí. Nyní nasměřuji své působení jiným směrem.

Neustále jsem se vracel k myšlence kolegy Smrtihlava. Viděl jsem, jak s každým tuctem správních řízení, ať již jsem byl konzultant, zmocněnec nebo ho ty buzny vedly proti mně, roste můj skill level. Ano, uspokojovalo mě to, protože už mi stačilo si to jen zběžně pročíst příkaz a viděl jsem, kde správní úřad vysloveně vaří z vody a tahá to až paty, aby vybral prachy na pokutách. Přišel jsem na to, že některé správní orgány jsou velmi precizní a svým způsobem dokonce i spravedlivé, pokud lze v dopravních věcech takový pojem používat. Každopádně jsem z nich neměl špatný pocit, ani když se to vyvíjelo přičou ke zdi. Jindy jsou to paka fízlovský vyjebaný a diletanti až hrůza, že dostali přes pařát, bylo jediné dobře a měl jsem zase dobrý pocit. Měl jsem z toho všeho dobrý pocit každý den. Bavilo mě to ještě více než moje občanské povolání, co si skrz něj vydělávám na benzín a náboje.

S pozitivní motivací jsem pak vyhrál kdeco, když ne, tak jsem se poučil a trochu jsem strategii upravil. A tak jsem byl zpátky u toho, co popsal Smrtihlav zde. On tam mimo jiné navrhuje sdílet informace. Na konci pokládá provokativní otázku, zda by se toho někdo chopil.

Za rok a půl se toho nikdo nechopil.

Takže to asi ve skutečnosti nikoho nesere.

Jistě nelze vinit Smrtihlava z toho, že to neudělal sám. Smrtihlav je pracovně velmi exponovaný člověk, jeho práci dělá v ČR jen několik pečlivě vybraných jedinců. OK, zpátky k věci. Diskuse na D-F je plná rozumbradů, kteří denně vyplodí několik komentářů o tom, co „by se všechno mělo“, a ani oni se toho nechytli. Vynikající nápad tedy zapadl a to je každopádně škoda.

Také jsem viděl ten téměř zásadní strategický handicap, kdy řidiči sice bojují, ale jako by začínali každý znova od začátku, zatímco správní orgány vlivem své periodické praxe a také kvůli vzájemné spolupráci svoji činnost neustále zdokonalují a utěšují různé škvírky, kterými jim teklo do lodi.

Usoudil jsem, že se toho chopím sám. Situace, která vznikne po 19.1.2013, bude vhodnou příležitostí. Proč, napíšu později. Myšlenka je taková: Vytvoříme internetové fórum, na kterém budou k nalezení významné rozsudky a rozhodnutí v anonymizované formě, pokud možno s krátkým vysvětlujícím komentářem.

Druhá věc, na kterou se hodlám soustředit, je problematika tzv. správního deliktu fyzické osoby, což je nám předkládáno jako opatření na „problém osoby blízké“. Vůbec se mi nelíbí, jak jsme si téměř bez odporu nechali zpoplatnit ústavní právo. Opět stejná situace, keců mraky a skutek utek. Mým cílem je dostat tyhle sračky k ústavnímu soudu. „Osoba vzdálená“ je sice fajn, ale principiální zlo vyžaduje principálně zničit. Necht' tedy soud aprobejuje, zda neplnění nesplnitelné povinnosti je trestné. Je to nejednoduchá a drahá záležitost, závislá na volbě vhodné kauzy a myslím, že to zaměstná více lidí. Tak jako tak, budu potřebovat vaši spolupráci.

Nový rok, nová bitva!

Kapitola 8

FSM Plugin: Peníze nebo auto

Předesílám, že nejsem advokát a tedy níže uvedené řádky jsou spíše internetovou rešerší již známých informací. Mojí motivací v tomto případě je hlavně kompletnost FSM, ve kterém jsem potřebné rady ve své situaci nenašel. Berte prosím moje rady trochu s rezervou a neváhejte mě opravit v komentářích, případně konzultovat s lidmi fundovanými.

Můj příběh je poměrně banální. 31.8.2012 jsem byl změřen a dopustil jsem se údajně přestupku rychlou jízdou. Policista mě poučil, že pokuta je taková a maková a že mě dá pokutu 1000Kč v blokovém řízení. Já jsem se vůbec nezatežoval nějakou argumentací a rovnou trval na řešení ve správním řízení. Načež PaCh odvětil, že „z mého chování nabyt důvodného podezření, že se budu vyhýbat přestupkovému řízení a požaduje kauci 5000Kč jinak mi nedovolí pokračovat v jízdě“. Popravdě mě nachytal na švestkách. Přestože se domnívám, že mám FSM nastudovaný, o kauci jsem předtím vůbec neslyšel. Protože jsem spěchal a přítel na telefonu mi moc neporadil, zaplatil jsem 1000Kč a odjel se třemi body a bločkem.

Nejprve tedy k té kauci. Výběr kaucí je upraven v § 125a z.č. 361/2000 Sb., ve kterém se píše:

(1) Policista je oprávněn vybrat od řidiče motorového vozidla podezřelého ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, u kterého je důvodné podezření, že se bude vyhýbat přestupkovému řízení, kauci od 5 000 Kč do 50 000 Kč, nejvýše však do výše hrozící peněžní sankce za spáchaný přestupek. Kauci nelze vybrat od osoby, která požívá imunit a výsad podle zákona nebo mezinárodního práva.

Na "důvodné podezření" nezakládá samotný fakt, že řidič požaduje řešení svého přestupku ve správním řízení, to by totiž byla tak trochu argumentace kruhem. Nicméně stále je to více či méně na rozhodnutí policisty na místě. Policista je povinen svoje důvody uvést do protokolu o výběru kaucí a v tom spočívá část problému.

Zastávám názor, že s policií se nebavíme, ovšem s jednou výjimkou a tou je právě tento případ. Pokud chcete z místa odjet svým vozem a tisíčkami v kapse, budete muset s PaChem argumentovat.

Zde bych doporučoval nastartovat kameru v mobilním telefonu a PaChovo vysvětlení důvodů pro které požaduje kauci si nahrát. Následně je vhodné PaChovi sdělit, že:

- správnímu řízení se vyhýbat nehodláte
- máte v ČR trvalé bydliště a díky fikci doručení se správnímu řízení vyhnout není možné
- pokud máte zřízenou datovou schránku neváhejte na to také upozornit

(Z výše uvedeného plyne, že pokud jste cizinec, nebo v ČR nemáte trvalé bydliště taháte za kratší konec provazu.)

Pokud bude policista trvat na tom, že má stále důvodné podezření, dopouští se nesprávného úředního postupu a podle některých názorů by to v krajním případě mohlo být i zneužití pravomoci úřední osoby. V tuhle chvíli ta situace má několik různých řešení.

Můžete vytáhnout peníze a kauci složit. Obratem podat stížnost na konkrétního policistu a požadovat vrácení kaucí. Nebojte, dostanete jí zpátky, vzhledem k tomu, že byla vybrána neoprávněně a její existence nesouvisí s tím jak bude vyřešen přestupek. Zde se sluší poznamenat, že PaCh nemá žádnou povinnost s vámi jet k bankomatu.

Druhá varianta je pro drsníky. Oznámit PaChovi, že peníze nemáte a necht' vám zabrání pokračovat v jízdě, což bude pravděpodobně znamenat zabavení vozidla (např. papuče). Ovšem nezapomeňte mu sdělit, že si objednáte vůz z půjčovny ve stejně

kategorii a vzniklou škodu budete uplatňovat na PČR. PČR následně může chtít škodu uhradit po konkrétním policistovi až do výše 4.5 násobku jeho platu. Pokud bude stále trvat na důvodném podezření, zkusil bych ještě na místě zatelefonovat na Generální inspekci bezpečnostních složek (link:<http://www.gibs.cz>) a podat oznámení na konkrétního policistu.

Od tohoto momentu nechám rozhodnutí jak dále postupovat na laskavém čtenáři.

Poznámky pod čarou:

- nahrávání rozhovoru s PaChem je plně legální. PaCh je úřední osoba a rozhovor s vámi je úřední jednání a tedy se na něj nevztahuje §12 občanského zákoníku o ochraně osobnosti a v souvislosti s listinou základních práv a svobod co není zákonem zakázáno je povoleno
- uložte si do telefonu číslo na GIBS a neváhejte ho použít.
- titulek článku jsem si vypůjčil od pana Berana zde.

Rád bych poděkoval všem těm, kteří mi poradili jak se situace má.

Kapitola 9

FSM Plugin: Firemní vozidlo

Když jsem šel nedávno (ne)podávat vysvětlení k přestupku spáchanému firemním vozem, zjistil jsem, že rozsáhlá databáze článků z FSM série se této problematice věnuje pouze okrajově, a příslušné informace jsem lovil po diskusích, známých a místních zasloužilých odbojářích.

Můj článek tedy nejspíš nepřinese nic extra nového, ale měl by na jednom místě shrnout zásady (ne)podávání vysvětlení k přestupkům údajně spáchaným vozidly, jejichž provozovateli jsou právnické osoby.

Úvodem si pojd' me ujasnit, které body základního FSM jsou neméně důležité i v případě, že zrovna řídíte firemní vůz:

1. S pomahači a chrániči se stále nebavíme.

Na správný popis událostí bude vždy dost času u správného řízení, do něž již vstupujeme připraveni a vybaveni správnými formulacemi. Pamatujte — ač už to na tomto webu nesčetněkrát zaznělo — že v situaci, kdy bengo ví, co od Vás chce slyšet, zatímco Vy víte jen tolik, že proti Vám stojí kretén, taháte vždy za kratší konec provazu a nikdy nevíte, jaká část Vašich slov bude nakonec zneužita ve Váš neprospěch.

Bengu se tedy legitimujeme, předložíme doklady od vozidla a vyslechneme si, co nám chce říct. Nic víc, nic míň.

2. Na místě s konstatováním spáchaného přestupku nesouhlasíme.

Na tento bod se názory významně liší. Existuje myšlenková škola, která říká, že protokol o přestupku zkontrolujeme, na místo pro naše vyjádření napíšeme jen lakonické „S přestupkem nesouhlasím.“, volné místo proškrtneme a protokol podepíšeme. Osobně radím nedělat ani to. Je pravděpodobné, že opičáci si stejně navymýšlejí tři prdele okolností, dodají si hromady podivuhodných důkazů a vzájemně si dosvědčí, že Vás tam celá služebna zrovna cestou z oběda viděla, kterák opakovaně přejíždíte matku s kočárkem.

Protože Vás nikdo k podpisu onoho protokolu nutit nemůže, osobně doporučuji nepodepisovat vůbec nic a jen opičákovi sdělit, že s jeho sdělením podezření ze spáchání přestupku nesouhlasím. (S ohledem na opičí schopnost porozumět delším větám bych se i zde spokojil s poměrně nesmyslným, ale pro nepřítel srozumitelným „S přestupkem nesouhlasím.“)

Tento přístup má i jednu vedlejší výhodu pro případ, že by nám mělo během správního řízení opravdu seriózně téci do bot. Jde-li o fotografii/videozáznamem nezdokumentovaný přestupek, který ale mají bohužel nejen správní úřady, ale i případné soudy, tendenci považovat za prokázané jen na základě svědectví opičí hlídky (typicky neuzítí bezpečnostních pásů nebo držení hovorového zařízení během jízdy), absencí svého podpisu na protokolu se otvírá legitimita položení otázky, jak je prokázano, že jste skutečně v daný okamžik vůz řídili Vy. Osobních informací běhá na světě spousta, navrch nikdy nevíte, jestli vůči Vám daný opičák není podjatý proto, že jste se onehdá jeho manželky při náhodném setkání v Lidlu zeptali, jak se vyrovnává s tím, že jsou její rodiče sourozenci, a on si teď na Vás nechce vybit nasrání z toho, že mu manželka odmítá podržet za to, že od devětaosmdesátého vyměkl, když Vás za tu drzost ani rovnou nevzal obuchem.

A nyní se již můžeme volně přesunout do správního řízení, kam se dostaneme po splnění bodu č. 2, nebo při podezření ze spáchání přestupku, při němž nebyl nikdo na místě ztotožněn (častější případ — obvykle překročení nejvyšší dovolené rychlosti nebo špatné parkování).

V první fázi, nebyl-li údajný pachatel na místě ztotožněn, přijde společnosti, jakožto provozovateli vozidla, „Výzva k podání vysvětlení a k sepsání zápisu o podání vysvětlení“, která nám sdělí, kdy a kam se musíme dostavit, co k tomu potřebujeme, a co všechno se nám stane, když to náhodou neuděláme.

Opět se dostáváme na místo kolize názorů dvou táborů. Existují odbojáři, kteří tvrdí, že na tyto výzvy nereagují, příp. reagují nějakým písemným prohlášením, kde dají ou(řa)du najevo, že nemá smysl, aby zrovna s nimi ztrácel čas, když z nich nakonec stejně nevyrazí ani vindru, a ou(řa)d se údajně následně raději zaměří na snazší oběti.

Osobně tento postup nevolím hned ze dvou důvodů: Jednak nám zákon poměrně jasně ukládá povinnost na jednání se dostavit (s výjimkou omluvených absencí, které jsou již poměrně detailně rozebrány v předcházejících dílech FSM v částech zabývajících se promlčením přestupku), ale hlavně se musím přiznat k osobní perverzi, kdy jde veškerá hodnota mého času stranou a s chutí zaměstnám úředníka zbytečnou činností, díky níž třeba zrovna dojde k promlčení přestupku piráta Lojzy Vonáska, který svou zběsilou jízdou rychlostí 54 km/h u značky „Pyšely — konec obce“ ohrožoval všechny slušné občany na životě.

Nicméně v této fázi bychom si již měli rozmyslet jeden z bodů postupu — Chceme obstruovat?

9.1 Fáze I. — Obstrukce

V této fázi můžeme aplikovat stejné nástroje jako v případě (ne)podávání vysvětlení jako fyzická osoba – doporučuji tedy nastudovat dané nástroje v předchozích dílech FSM. Cíle mohou být různé, od hraní na promlčení, až po podojení ou(řa)du o nemalou náhradu nákladů. V zásadě tu máme:

- Zplnomocnění osoby z nějaké exotické země, odkud se nevrací doporučená pošta.
- Zplnomocnění osoby ze země, která zásilky určené do vlastních rukou předá de facto komukoli.
- Zplnomocnění osoby, která obsílku převezme a bude nás ve věci zastupovat, z dostatečně vzdáleného místa, aby se náhrada nákladů pěkně prodražila.
- Rekursivní zplnomocňování zmocněnců.
- Využívání práva na změnu termínu jednání.
- Kombinace předchozího.

Postup se u firemního vozidla oproti vozidlu soukromému takřka neliší a záleží jen na našich vztazích s jednatelem společnosti, co vše můžeme aplikovat. Z pohledu zákona nám sice nic nebrání v nejrůznějších eskapádách, v praxi však můžeme dojít do fáze, kdy vztahovou rovinu např. se zaměstnavatelem upřednostníme před naším husovským plánem za pravdu, a potom je třeba volit rychlé a chirurgicky přesné úkony k co nejrychlejšímu a nejbezpečnějšímu dotažení causy k odložení.

9.2 Fáze II. — Jednání s ou(řa)dem

Tady přicházejí ty pravé radostné chvíle pro ty perverzní z nás, které baví úředníka trápit, a hlavně se zde dostáváme k podstatným rozdílům oproti vozidlům soukromým.

Je třeba si uvědomit, že osoba pověřená právnickou osobou k jednání je povinna znát a sdělit totožnost osoby, která měla v době spáchání přestupku dané vozidlo svěřené k užívání. První myšlenka se v takovou chvíli obrací ke knize jízdy.

Jak však již v některém z předchozích dílů FSM zmínil pan JJ, žádný z orgánů prošetřujících údajný dopravní přestupek nemá právo do knihy jízd nahlížet. Je velmi dobře možné, že Vás o to úředník požádá — o to větší radost můžete mít, když jej v takovém případě nejen pošlete k šípku, ale ještě jej požádáte o informaci, na základě jaké zákonné úpravy Vás k takovému úkonu vyzval a budete trvat na zaprotokolování jeho odpovědi.

V tuto chvíli je třeba se zamyslet nad tím, čím totožnost je vhodné a možné úřadu sdělit jakožto totožnost osoby, která měla v době spáchání přestupku k vozu dispoziční právo. Rozdělme si to na několik scénářů.

1. Jste zaměstnanec dané firmy, s jednatelem nemáte žádný nadstandardní vztah.

V takovém případě jste buď byli požádáni, abyste šli za firmu celý přestupek projednat, nebo se k prvotnímu projednání za firmu dostavil někdo jiný, kdo jako disponenta označil Vás. S ohledem na nikterak nadstandardní vztahy s orgány firmy jistě není žádoucí konat tak, aby byla firma obtěžována více, než je nezbytně nutné. Po přiznání, že jste v danou dobu skutečně měli vůz firmou svěřený k užívání, by mělo následovat prohlášení v tom smyslu, že navzdory tomuto faktu jste v danou chvíli vozidlo neřídili a v otázce totožnosti řidiče nebudete v souladu se zákonem podávat další vysvětlení.

Na vysvětlenou — pokud máte vozidlo svěřeno i k osobnímu užívání, je situace zcela jasná a úřad nemá jak identitu případného řidiče zjistit. Pokud tomu tak není, je možné – v případě, že by celá věc došla do fáze, kdy byste byli za bezpodmínečného řidiče označeni — deklarovat, že se Vám v daný den udělalo nevolno, zbytek dne jste strávili doma, a požádali jste v souladu se zákonem blíže nespecifikovanou osobu o dopravení vozidla zpět do sídla firmy, aby mohlo být nadále využíváno jako pracovní nástroj. Doplňte-li tento příběh o důvěryhodného svědka, je dané vysvětlení prakticky neprůstředné.

Samozřejmě je třeba dbát na to, aby případná Vaše přítomnost na místě spáchání přestupku v daném čase nebyla nějak příliš snadno prokazatelná (např. jste obviněni ze špatného parkování služebního vozidla v ulici vedle služebny městapa, kde jste zrovna v daný čas (ne)podávali vysvětlení k jinému přestupku :-).

2. Jste statutárním orgánem dané firmy, nebo s ním alespoň máte nadstandardní vztahy.

Tady přichází konečně ta pravá legrace. Stejně jako když máte podle D-FENSova návodu v rodině auta registrovaná „křížem“ (tedy provozovatel je odlišný od toho, kdo vozidlem nejčastěji skutečně jezdí), i zde je dobré zmást nepřítele hned z počátku tím, že se na (ne)podání vysvětlení dostaví někdo, kdo zcela zjevně není osobou zachycenou na případném důkazním materiálu (např. fotografie z úsekového radaru).

Úředník příliš uvykl situaci, kdy firma posílá pachatele přestupku, pročez je připraven na obligátní otrávené „Tak tady Vás máme vyfoceného. Poznáváte se, žejo?“

Pojď me jej tedy hned zkraje jednání vyhodit z konceptu tím, že na jednání pošleme někoho jiného. Říkejme mu třeba pan Novák. Na úřednickovu otázku, kdo měl dané vozidlo v užívání v čase spáchání přestupku by pan Novák měl odpovědět „Pan Novák, bytem Kytická 88, Horní Dolní.“

Protože je pan Novák slušně vychován, může po úřednickově dlouhém váhání a otázce „To jste vy?“ odpovědět „Ano.“

To je však to poslední, co by pan Novák měl úředníkovi v danou chvíli říkat. Bude-li úředník chtít vědět, zda pan Novák vůz v onu chvíli řídil, je na místě mu připomenout, že pan Novák je v tento moment přítomen jako zmocněnec společnosti – a jako takový tedy podává vysvětlení za právnickou osobu „Vopička a syn, spol. s r.o.“. Bude-li úředník chtít vědět, kdo vůz řídil, měl by se dotazovat pana Nováka. A aby mohlo být dotazování, musí být nejprve co, děti? No přeci předvolání!

Ou(řa)dovi tedy nezbyvá, než se zplnomocněným Novákem sepsat protokol, že firma Vopička a syn prohlašuje jeho ústy, že vůz užíval Novák, ale zároveň musí oblesat Nováka, aby přišel podat vysvětlení.

Podotýkám, že v této fázi to podle dostupných informací balí i otrlejší úředníci, neboť zatuší, že z tohoto mráčku jim nezaprší ani na kafe, a Nováka nechají Novákem, aby ušetřili síly na danění jiných pirátů.

V případě, že by však byl úředník iniciativní, postupuje Novák v souladu s bodem č. 1, jen může býti rozšafnější. Může zplnomocnit kamaráda, který přijde za Nováka (ne)vysvětlit, že Novák sice auto užíval, ale neřídil. „Kdo řídil?“ „Vím, v souladu se zákonem nepovím.“

A jsme zase tam, kde jsme byli.

Další zajímavý postup nedávno navrhnul pan JJ a já jej zde rád s jeho svolením uvedu jako perličku pro ty, kteří se s ou(řa)dy rádi originálně dohadují. Ač jsem jej osobně nezkoušel, určitě za pokus stojí:

Po seznámení se se spisem obviněný deklaruje, že se o jeho vůz nejedná, neboť jeho vůz byl v danou dobu tam a tam (ideálně alespoň 200km od místa údajného přestupku) – a navrhne svědky, kteří jeho prohlášení svou svědeckou výpovědí podpoří. S ohledem na to, že postupujeme-li správně, neexistuje šance, že by se úředník mohl jakkoli domnívat, že před ním stojí pachatel přestupku, a je-li svědecká výpověď věrohodná, je pro úřad prakticky nemožné, že se Vaší nebohé firmě nesnaží uskodit nějaký zlý epigon s falsem Vaší RZ.

Další náležitosti

Jak patrně, krom úvodního tanečku se (ne)podávání vysvětlení v souvislosti s firemním vozidlem zase příliš neliší. Jen je třeba dbát zvýšené opatrnosti, neb jak známo, nasere-li člověk ou(řa)d, nežádka přichází „náhodná a s ničím vůbec nesouvisející kontrolní kontrola“ od úřadu jiného.

Je tedy dobré mít v souladu s (ne)podaným vysvětlením vedenou knihu jízd a řádně proškolené řidiče v ní figurující. U řidičů z povolání nám zákon poměrně jasně stanovuje způsob a frekvenci proškolení a přezkušování řidičů odborným pracovištěm (typicky autoškolou), ale u všech ostatních (tzv. řidiči referenti) je o poznání vágněji formulován.

Sice existuje povinnost řidiče proškolení a přezkušovat, avšak zákon ani žádná prováděcí vyhláška nestanovuje, kdo a jakým způsobem toto školení smí provádět. Zde přichází prostor pro kreativitu – co třeba každoroční proškolení všech řidičů ve firmě

sekretářkou, která nevlastní ŘP? To už nechám na Vás. Zákon jen trvá na vedení evidence takovýchto školení. Docela hezky je problematika popsána např. zde .

Ve všech případech samozřejmě platí, že je vhodné si celou proceduru (ne)podávání vysvětlení nějakým vhodným způsobem dokumentovat (např. hlasový záznamník v telefonu se nabízí jako rozumná volba) - například zapomene-li Vás úředník před jakoukoli otázkou poučit o možnosti odepření podání vysvětlení, je rozhodně na místě trvat na tom, aby tuto prokazatelnou skutečnost zaprotokoloval. Vězte, že není bezpečnější cesta, jak celou causu nechat s jistotou zahrabat velmi hluboko do šuplíku.

Stejně tak je samozřejmě platné, že ihned po poučení trváme na seznámení se se spisem a důkaznímu materiálu věnujeme stejnou pozornost jako v případě přestupků soukromých vozidel. Chyby v důkazech, otázka naplnění materiálního aspektu daného přestupku, to vše může hrát v náš prospěch a ou(řa)dy to zaměstnává. Využívejme toho.

Závěrem nezapomeňme ani na to, že stejně jako u soukromých vozidel máme právo požadovat úhradu nákladů. Systému odvádíme tolik peněz, že by byl hřích nechat mu nějaké z těch, které můžeme dostat jako bolestné za čas strávený s kretény.

Za tipy sloužící jako podklady pro tento článek děkuji pánům D-FENSovi a JJovi.

Kapitola 10

FSM: Antlova metoda advanced edition

Promlčení na preklusní lhůtě patří k oblíbeným a používaným metodám jak se bránit silniční buzeraci a vybírání výpalného pod rouškou dohledu nad bezpečností a plynulostí silničního provozu. V tomto článku se podíváme na pár drobných triků, které je při uplatnění této metody možno použít.

10.1 Základní teorie

Doručování písemností v průběhu správního řízení (včetně řízení příkazního) se řídí ustanoveními správního řádu. Několik základních pravidel:

- Doručit je možno vždy jen adresátovi, tj. obviněnému, jeho zástupci, svědkovi apod. a doručení musí být prokazatelné.
- Doručení se provádí přímo, nebo fikcí — tj. nepodaří-li se zásilku předat přímo adresátovi, je vložena do jeho poštovní schránky a má se za to, že byla doručena ke dni tohoto uložení.
- Fikci doručení je možno zrušit v případě, že adresát prokazatelně nemohl v danou dobu zásilku převzít. Nejčastějším důvodem bývá služební cesta, dovolená apod. V takovém případě se za datum doručení považuje den, kdy se příjemce mohl s obsahem zásilky seznámit, v praxi tedy např. návrat z dovolené. Nelze tedy, až na výjimky, nechat věc přímo "vyhnít", ozvat se po uplynutí preklusní lhůty a udělat na úřad dlouhý nos s tím, že rozhodnutí nebylo doručeno a tedy nenabýlo právní moci.
- Má-li adresát zřízení datovou schránku, je úřad povinnen doručovat do této schránky a doručení papírové zásilky fikcí je neplatné.
- Za datum podání učiněného občanem (odpor, odvolání apod.) se považuje datum osobního doručení podatelně příslušného úřadu, případně datum, kdy byla zásilka svěřena poště. Správní řád dokonce explicitně stanoví, že toto platí i v případě zahraničních subjektů a jako jedinou podmínku si klade to, že dopravující firma musí být držitelem poštovní nebo podobné licence.
- Při doručování do zahraničí, včetně zemí EU je situace zajímavější. Úřad sice posílá dopis s dodejkou, podobně jako u pošty tuzemské, ale pravidla a zejména praxe v ostatních státech je podstatně méně striktní. Například v Německu, Francii, Anglii či Holandsku poštovní doručovatel takovou zásilku ochotně vydá každému, kdo mu na dané adrese otevře dveře a papír podepíše. Kromě toho v zahraničí většinou neznají praxi házení zásilek do schránky a nedoručené zásilky vracejí odesílateli. Bohužel mi zatím není známo, zda se i v takovém případě české úřady pokoušejí uplatnit doručení fikcí.

10.2 Praxe

Při doručování v rámci ČR se používá dopis do vlastních rukou České pošty. To je služba dlouhodobě známá a hacknutelná jen velmi těžko. Ačkoli služby České pošty občas nestojí za mnoho, procento doručených dopisů se limitně blíží stu a nelze tedy spoléhat na to, že pošta dopis někde zabordelí nebo jinak doručení pomrší. Pokud potřebujete účinně zdržovat správní řízení, dá

se s úspěchem využít podávání zásilek v zahraničí. Pro tyto účely je vhodné volit exotičtější státy, protože ze států evropských sice doručení trvá trochu déle než u pošty tuzemské, ale většina poštovních služeb to i tak zvládne do jednoho týdne. Vhodné a praktické je odesílat zásilky ze zemí afrických (JAR), latinskoamerických (Peru, Argentina) či asijských (kontinentální Čína). Použitelná je i pošta Ruské federace, ale ta se v poslední době dost zlepšuje, zejména v evropské části tohoto státu. US Postal service nebo kanadská královská pošta jsou sázka do loterie, protože někdy zásilku doručí do týdne, jindy zase do měsíce. V praxi neověřené, ale také asi nejrychlejší nebude ani doručování z různých zapadlých pacifických státek.

K odesílání zásilek z těchto míst je samozřejmě potřeba mít v nich nějakého pomocníka. To v době Internetu a globálních přátelství a známostí nebývá zase takový problém. Samotné provedení je jednoduché: pomocníkovi je podání možno odeslat e-mailem, ten ho vytiskne a odešle. Liší se názory na to, jaký druh pošty zvolit. U pošty „obyčejné“ je sice větší šance na to, že půjde pomalu, na druhou stranu její příjem je úřad schopen zatajit a odeslání se pak bude velmi těžko prokazovat. Možná by pomohl videozáznam z pošty, svědectví kolegy, který šel na poštu s odesílatelem nebo fotografie orazítkované obálky, ale v praxi jsem toto ještě nezkoušel. Většinou se tedy volí některá ze služeb pro doporučené doručení, tj. proti podpisu. Nepříjemné je, že některé poštovní firmy (např. pošta brazilská nebo hongkongská) službu doporučené zásilky kombinují se službou rychlejšího doručování, ale člověk nemůže mít vždy vše, co by chtěl.

Teoreticky by se úřad mohl točit na tom, že podání nebylo řádně podepsáno, ale jednak při tisku na moderních injektech je vytištěný podpis jen těžko odlišitelný od pravého a navíc odesílatel samozřejmě v případných tahanicích důrazně a rád potvrdí, že i když podpis nebyl na papír přenesen tužkou, je jeho a písemnost zcela jistě vyjadřuje jeho vůli.

Další možnost se otvírá, pokud si obviněný zvolí zahraničního zmocněnce. Tady stačí ze země EU, exotičnost místa pobytu zde není tak důležitá. Sice neuškodí, ale úřad může pod vlivem exotičnosti místa pobytu zmocněnce začít na volbu zmocněnce hledět jako na účelovou sabotáž, ke kterémužto přístupu má bohužel i nějakou tu municí v podobě rozhodnutí NSS. V případě zmocněnce, bydlícího hned za německou či polskou hranicí, je prostor úřadu k podobnému jednání nepochybně omezenější než pokud zmocněnec bydlí v Kuvajtu či Britské Kolumbii. Ideální je, pokud se tento zástupce zúčastní alespoň jednoho jednání či jinak rozptýlí obavy úřadu o tom, zda jeho jmenování je čistě účelové.

Úplně nejjednodušší situace nastane, pokud zmocněnec poštu prostě nepřevzme. Zákon na takovou situaci explicitně pamatuje a úřad v takovém případě vyzve obviněného k tomu, aby si zvolil zmocněnce nového, nebo aby v řízení vystupoval přímo. Následně je možno postup opakovat, ale ne do nekonečna — reálně dosažitelná je varianta se dvěma zmocněnci, pokud člověk dodá věrohodnou historku o autonehodě či něčem podobném, dá se postup opakovat i třikrát. Při větším počtu opakování už by úřad pravděpodobně zastoupení odmítl. Tento postup je sice primitivní, ale v situaci, kdy stačí získat pár týdnů času, svoji úlohu splní.

Další finta se dá času získat ještě o něco více. Dorazí-li zahraničnímu zmocněnci zásilka od českého úřadu, bohatě postačí, pokud ji na jeho adrese převezme někdo jiný. Manželka, partner, služebnictvo, to je v zásadě jedno. Podepsaná doručenko se vrátí úřadu, ten téměř nikdy nezkoumá podpis, ale prostě zařadí papír do spisu, věc považuje za doručenu a vyřízenou. Drobnou nevýhodou je, že v tomto případě dochází k zápisu bodů do registru a k zahájení vymáhání uložené pokuty. Nicméně rychlost vymáhání není nijak závažná a vymáhání provádí (od roku 2006) Celní správa, která postupuje v porovnání se soukromými exekutory velmi kultivovaně, takže není třeba obávat se obestavení celého majetku kvůli dvěma tisícovkám. Při jediné osobní zkušenosti mi byla za, v daném případě opravdu omylem, nezaplacenou pokutu ve výši 1.000 Kč (přestupek jsem uznal na místě) z účtu stržena částka 1.200 Kč.

Obviněný a zástupce tedy čekají a čekají na výzvu k zaplacení případně nějakou upomínku. Uplyne-li mezitím preklusní lhůta, je vyhráno. V okamžiku, kdy dorazí upomínka, stačí spustit velký virvál na téma „rozhodnutí nebylo doručeno“. Ideální je ještě doložit, že v danou dobu byl adresát na služební cestě na druhé straně Evropy a zásilku ani fyzicky převzít nemohl. Samozřejmě je nutno projevit i velké rozhořčení nad neschopností domácího služebnictva správně předat došlý dopis. Úřad vytáhne ze spisu doručenko a zjistí, že terazky sme fšeci v riti, protože je na ní podpis někoho úplně jiného. Protože se rozhodnutí nepodařilo doručit, a to ani fikcí, nezbude úřadu, než záležitost odložit, příkaz k zaplacení stáhnout a udělené body vymazat. Poslední bod je ovšem potřeba pohlídat.

Škodolibé povahy mohou měsíc až dva týdny před uběhnutím preklusní lhůty zavolat na úřad a rozhořčeně se shánět po rozhodnutí, protože přece chtějí svůj spravedlivý boj dotáhnout do konce a rozhodně nemají zájem o to, aby úředník nechal celou věc jen tak vyhnít. Úředníkovi nezbude, než urychleně poslat rozhodnutí znovu, jenže vzhledem k šibeniční lhůtě má stejně smůlu. Pokud obviněný zavolá měsíc před lhůtou, tak 14 dnů na doručení, i kdyby mělo být fikcí + 15 dnů na odvolání = game over. Tento postup také zmenšuje pravděpodobnost toho, že se úředník bude mstít či jinak v záležitosti dále rýpat, protože obviněný ho na jeho přehmat upozornil „včas“ a navíc je velmi rozhořčen tím, že záležitost byla promlčena místo toho, aby byla jasně prokázána nesmyslnost obvinění. Třešničkou na dortu pak může být podání stížnosti na úředníka, případně rovnou trestního oznámení pro podezření z naplnění skutkové podstaty trestného činu maření úkolu úřední osoby z nedbalosti.

Pokud preklusní lhůta neuplyne, je to sice nepříjemné, ale zdaleka není vše ztraceno. Obviněný, resp. úřadem potrestaný podá v řádné lhůtě odvolání (odeslané z co nejvzdálenějšího místa, jak je popsáno výše), čímž získá nějaký další čas. Pokud odvolací

orgán stihne věc vyřídit před uběhnutím ročního termínu, je možno při doručování jeho rozhodnutí celý postup opakovat, nebo použít mírnou modifikaci:

Při prvním pokusu o doručení zásilky zahraniční zmocněnec zásilku nepřevzme. Manželka či někdo jiný prostě řekne, že není doma apod. V krajním případě, není-li k dispozici další osoba, zmocněnec zapře svoji vlastní identitu a řekne, že to adresátovi vyřídí. Zásilka je tedy doručena druhý den, případně uložena na poště, kde si ji zmocněnec vyzvedne. Zmocněnec? Ne tak docela. Po prvním pokusu o doručení totiž zmocněnec neprodleně odešle správnímu orgánu prohlášení o tom, že ze plné moci zřídá (ideálně opět z nějakého zapadlého koutu naší planety). Rozhoduje opět datum odeslání a proto druhý den, kdy je zásilka doručena adresátovi, tento už zmocněncem není a rozhodnutí je neplatné. Pokud to původní plná moc umožňuje a původní zmocněnec ve zřeknutí se plné moci označí zmocněnce nového, musí úřad doručit tomuto novému zmocněnci, který obratem uplatní podobný postup. V praxi tento postup vede k tomu, co postup předešlý — úřad převzme doručenkou, domnívaje se, jak s pyrátem vyběhl a za dva týdny dorazí papír. Hloupější úředník to bude považovat za vyřízené a i pokud úplně hloupý nebude a věc mu dojde, pořád ještě přišel o několik týdnů času.

Nemá-li obviněný k dispozici zahraničního zástupce ani jiného komplice, je zde ještě naděje v podobě jinak neskutečně zpackaných datových schránek. Ačkoli se záslunou medialisovaných kauz postup poslední dobou mění, velká část úřadů se pořád ještě neráčí zkoumat, zda někdo má či nemá datovou schránku a doručuje pěkně postaru papírově. U úřadů samosprávy a přestupkových řízení je takový přístup pořád ještě většinový. Předpokládám ale, že zkušenosti s využíváním datových schránek by mohl časem v samostatném článku rozvinout kolega Smrtihlav.